

AP 58

.U5 V835

no.16

VISTNYK "O. D. V. U."

Рам

ВІСТНИК

МІСЯЧНИЙ

ОБІД

СІЧЕНЬ
1934 Р.

ЧИСЛО 16.

ЦІНА
15 центів.

РІК 3.

ОРГАНІЗАЦІЇ
ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
В АМЕРИЦІ.

Увага! Нью Йорк і околиця! Увага!

СКЛЕП МУЖЕСЬКИХ УБРАНЬ

Роблю на замовлення **МУЖЕСЬКІ УБРАННЯ**,
продаю готові, як рівнож роблю **СІЧОВІ** і „**ОДВУ**”
однострої, роблю все, що входить в обсяг
кравецької роботи.

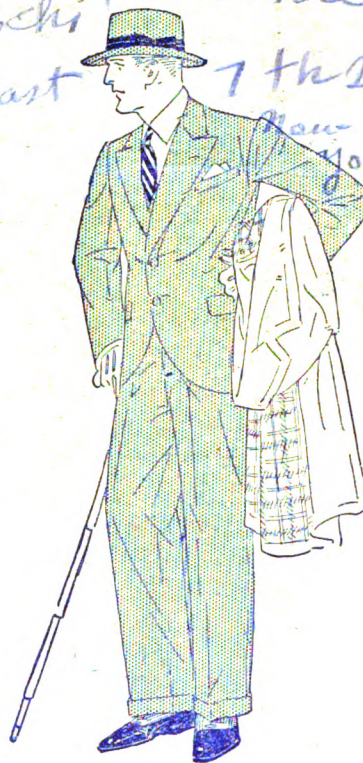
Возник українськи
56 East 7th St New York
ВИПРОДАЖ УКРАЇНСЬКИХ

ВИШИВОК із Рідного Краю,
по дуже уміркованих цінах.

ВИШИВАНІ ОБРУСИ

із серветками від \$5 в гору,
ДОРІШКИ, РУЧНИКИ від \$2
до \$5, ПОШИВКИ, КАПИ на
ліжка, КИЛИМИ і т. д.

Вся праця викінчена першої класи!

A. PASICHNYK
107 ST. MARKS PL. NEW YORK, N.Y.

ВІСТНИК „О. Д. В. У.“ Vistnyk of O. D. W. U.

(ОРГАН ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ).

(A MONTHLY JOURNAL OF THE ORGANIZATION FOR THE REBIRTH OF UKRAINE)

ВИДАЄ ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА „ОДВУ“ В НЬЮ ЙОРКУ, Н. Й.

FOUNDED 1932

Published by the Executive Committee of O.D.W.U. in New York, N. Y.

Виходить що-місяця. Річна передплата \$1.50, поодинокое число 15 ц.

Subscription Rates: 15 Cents a Copy.—One Year \$1.50.

VISTNYK OF O.D.W.U.—P. O. BOX 13 STA. D., NEW YORK, N. Y.

№ 16.

Місяць Січень 1934.

Рік 3.

AP
58
.45
V835
no.16

НАША ПОСТАНОВА З НОВИМ РОКОМ

З Новим, 1934-тим Роком переглядаємо наші завдання, як частини націоналістичних сил, приглядаємося станові нашої організації, ноуємо наші організаційні недомагання й у висліді констатуємо такий факт: завдання, які ми маємо виконувати для справи Української Національної Революції, ми виконуємо зовсім недостатньо. Ми мусимо їх виконувати як слід, в противному разі справа визволення рідного краю на цьому дуже потерпить.

Тому замість милословних, але і безвартісних новорічних бажань отсим подаємо членству ОДВУ заяву, що:

Від тепер наші бовязки супроти справи Української Національної Революції мусять бути виконані солідно і з тої причини ОДВУ мусить почати бути такою організацією, якою вона по нашим odnosним заложенням має бути, а якою вона до тепер не була. Коротко — ОДВУ мусить статися справжньою організацією, в повнім цього слова значінню, а її члени мусять бути справжніми членами, які будуть сповняти свої членські обовязки так, як цього вимагають основні рішення нашої організації.

І ще прирікаємо це: ми доложимо всіх, хочби і найбільших зусиль, щоби вище сказане зреалізувати до останньої букви.

Українські Націоналісти перещіпили ідею Українського Націоналізму до Америки на це, щоби нашу тутешню, так численну еміграцію оживити новою життєвою струєю та заставити до сповнення частини праці у великому революційному процесі відродження Українського Народу й відбудови Української Держави. А тому, що ходило їм о це, щоби зробити з кожного тутешнього Українця націоналіста не лише на слові і душі, але і на ділі, вони не лишили цієї ідеї на тутешньому ґрунті на ласку загалу, але збудували їй базу до розвитку, даючи початок нашій організації. Вони знали що праця, яку еміграція має виконати для Національної Революції, мусить бути виконана організацією, а не через доривочну діяльність незорганізованого загалу.

Тому теж оснoвателі нашої організації положили в основи її існування такі рішення у формі статута, які маємо тепер, а не інші!

— Тому наша організація мусить бути такою, як наказує наш статут, а не іншою! — І тому члени наші мусять поступати точно так, як наказує наш статут, а не інакше!

Якщо з причини початкових організаційних трудностей, де ходило може більше о закріплення ідеї націоналізму ніж о створення дійсної організації, членство ОДВУ могло допускатися таких провин, як ломання принципу карності і солідности та точности у виконанню організаційних обовязків та проявляло брак почуття обовязку, то цього не сміє бути — **І не буде!** — на будуче.

Наші завдання великі: кличі наші голосять духове і фізичне відродження Українського Народу та відбудову Української Держави. Однак — доперва коли ми самі зрозуміємо, що це є організація, коли самі останемо організацією та в ній кооперативно будемо працювати, ми осягнемо свої намічення. Бо доперва, коли знатимемо з практики, що організація значить, ми будемо готові до вмілого правління своєю державою, зуміємо завести в ній справжній лад і осягнемо силу як Нація.

Тому проповідуване нами відродження мусимо зачати від себе самих. А доказ нашого духового відродження дамо тоді, коли будемо вміли виконати свої обовязки, тобто — **коли будемо вміли бути членами своєї організації!** —

Організація, в самому поняттю цього слова, представляє карність членства, його ідейність і посвяту для справи та всеволодний організаційний порядок. І такою власне організацією від тепер мусить бути ОДВУ! — Як носії ідеї, якої знаменником є сила духа і зорганізованість, ми мусимо раз на все зірвати з громадською безхарактерністю, якою так часто відзначається наш загал, а яка заключається в його байдужности до справи та нездарности, що нею відзначаються всі його потягнення. Ми не хочемо такими бути! — Ми вільні духом сини України — не раби! — тоскливим оком глядімо в будучину, де сяє наш вимріяний Ідеал: слави, волі, щастя, а перш за все — сили, ладу й здорового духа! Під його блеском ми вже тепер хочемо вести своє громадське життя в користь Української Національної Революції по всяким правилам цивілізаційного ладу!

НК

До організації нашої вступили лише ті, котрим подобалися проповідування нашої ідеології. Коли так, то й всі сповняти мусимо це, чого від нас наша ідеологія вимагає. А коли хтось не може вивязатися з обов'язків супроти нашої організації, значить — коли не може дозволити собі на це, щоби бути нашим членом (не в матеріально-грошовому, але волево-духовому значінню), або коли просто обставини життя йому стоять на перешкоді брати участь в організаційному життє, що більше — коли в когось є зловна та грішна думка лише покепкуватися приналежанням до ОДВУ, — тоді, конклюдія ясна і недвозначно її треба висловити: для него місця в ОДВУ нема!

Член ОДВУ в першій мірі мусить мати нагоду учащати на збори свого відділу, виконувати запавші там ухвали та інші наложені на нього обов'язки, старатися добре запізнатися з ідеологією Українського Націоналізму, та слідити за політикою О. У. Н.

Хоч як нам потрібно мас симпатиків, в рядах котрих можуть знаходитися всі ці, що не можуть вивязуватися як слід із обов'язків супроти ОДВУ, — та нам ще конечніше потрібно справжньої організації!

Не саламахи, не гурту однодумців, — а організації ми хочемо! —

В такому розумінню нашого положення останнє річне засідання Центральної Управи, що відбулося 30-го грудня 1933, рішило прийняти відповідні кроки в напрямі зреорганізування ОДВУ. Від нас в скорому часі наспіють до Управ відділів відповідні комунікати та зарядження, після яких маєтяться нашу організацію перетворити, або радше — її доорганізувати.

Всі ці члени, у котрих справи особисті стоять на другім місці за справою Українського Націоналізму, безумовно піддадуться зарядженням своїх Управ. Всі ці, зновуж, котрі байдужно до Націоналізму ставляться, будуть мали нагоду свою байдужність та нездарність виказати своїм співтоваришам, коли лише зачнетється нагінка за прочищенням та сконсолідуванням організації.

Ми ще раз заявляємо: доложимо всіх старань, щоби організація наша була такою, якою має бути; щоби члени були карні, точні і розуміли значіння обов'язку; щоби в ОДВУ були лише ці, котрі дійсно хочуть і можуть бути членами ОДВУ!

Бо ОДВУ, це від тепер будуть вибрані Українські Націоналісти в Америці!

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА ОДВУ.

Б. Т. Всеволод.

СВЯТО СОБОРНОСТИ

Пятнацять літ минуло від тої пропамятної хвилі, коли в Софійському Соборі в Києві врочисто проголошено Акт Соборности Української Держави. Від дня 22-го січня 1919 року впали кордони, що сотнями літ ділили Український Нарід не лише політично, але й етнічно. Кожний з займаців українських земель впоював в українське населення, що ці Уркаїнці, які живуть по другому боці кордону — не Українці, а будь австріяки, будь буковинці, будь москалі, тощо.

Вкінці в 1919 році український нарід діждався цієї хвилі, що накинені силою кордони перестали існувати. Недовго, вправді, ці кордони остались поваленими, та пам'ять про цю хвилю, про цей врочистий Акт остане на віки вічні в серцях всего народу.

Акт 22-го січня — це вияв волі не лише українського проводу, не лише українських політиків, але вияв волі цілого народу. Нарід від соток літ відчував це розбиття, примусовий поділ на ріжні території і все змагався до скасування кордонів, до злуки всего українського племені. Це змагання проявляється в історії Української Державности. Вже в древніх початках історії України бачимо змагання князів до створення одної могутчої Української Держави, з другоїж сторони ворожі зусилля розбити цю українську єдність, розшматувати українські землі на поодинокі території, кину-

ти кістку незгоди поміж самих Українців.

Дальше, за часів козаччини, а головно повстання Хмельницького ця мрія соборности також на якийсь час здавалась бути близько здійснення. На якийсь час лише, бо ідея соборности була лише в підсвідомому стані так народу, як і його провідників. І в цьому стані підсвідомости вона була остала незнати як довго, коли обставини, викликані світовою війною, не впхали просто в руки здійснення цієї ідеї.

Що між верхами, між проводом не було правдивого розуміння далекосяглости Акту соборности — свідчить сам факт, що ці самі провідники, що підписували цей Акт, обставляли себе машинними крісами для оборони одного перед другим і мимо проголошення соборности, дальше продовжували поділ на Наддніпрянців і Галичан. Нарід на це дивився і дивувався. Нарід реагував на поступовання верхів цілком противно. Ще всім тим, які брали участь в поході на Україну гаразд в пам'яті, як наддніпрянські брати витали своїх наддністрянських братів і як приязно, дійсно по братерськи до них відносились.

Нарід не вмів лукавити. Лукавлять політики, провідники, один другого перехитрюють, один перед другим лицемірять, та нарід цього не знає, нарід цим брідиться.

Що Соборна Українська Держава не встала довго — винні цьому по часті обставини, а почасти сепаратистична політика, яка просто кпила собі з цього врочисто проголошеного Акту Соборности. Одні тягнули до ліса, а другі до біса.

Треба було приходу большевиків на Наддніпрянщину, Поляків в Галичину, Жумунів в Буковину, а Чехів на Підкарпаття, щоби ці провідники вкінці порозуміли свої похибки, пізнали наслідки сепаратизму, штучно піддержуваного за час існування Української Держави на погибіль цієї самої Держави.

Коли тепер, по літах прикрого досвіду по-пробуємо заналізувати проголошення Акту Соборности, то поневолі прийдемо до переконання, що цей Акт був народжений не в пору. На нього ще не прийшов був слушний час. Український нарід не перейшов ще був вповні через цю стадію породивих болів, які викликає все народження великого діла.

Та червоний терор, Соловки, Усавлони, колективи, голод і нужда під одним займанцем, пацифікації і страшний політичний гнет під прочими займанцями — це якраз ці болі, які повинні були попереджувати, а не слідувати народження Акту Соборности.

Коли на Великій Україні під одною стінкою ставали і Галичани і Буковинці поруч з Наддніпрянцями за ці самі провини перед червоними катами — за бажання волі своєму народові, коли наддніпрянський брат побачив поруч себе в боях рядах і галичанина і буковинця, коли галицька та буковинська кров зросила наддніпрянські степи — тоді настало дійсне відчуття і зрозуміння ваги Акту Соборности.

Дня 22-го счня 1919 року народилась в Києві ідея Соборности, вона цього дня прийшла на світ Божий, та від цієї пори вона не росла, а ниділа. Та від того часу підливала її кров українських боеків, а освічував огонь любови українських політичних в'язнів, мучених десятками тисяч в підземеллях, в польських політичних тюрмах, в пазурах румунської сігуранци. Ідея Соборности почала пускати сильне коріння в серцях українського народу і зростати в силу в підземеллях спершу, щоби, коли прийде слушний час, пустити сильні парости на верха, яких ні вітер, ні буря, ні ворог лютий не знищить.

Український Націоналізм, що взяв собі за ціль цю ідею перевести в реальне існування доказав неоднократно, що лиш таким шляхом, яким ведеється революційна робота в теперішній мент, можна Акт Соборности з паперового зробити живим, повним сили і значіння.

Не дорогою опортуністичних уступок, концесій в сторону ворогів, низької, нечесної угодовщини, а дорогою борби до успішного кінця зможемо воскресити розслаблений Акт Соборности.

І ця хвиля вже недалеко. Рух українського націоналізму з кожним днем зростає. І то зростає не лише за кордоном, на вигнанні, не лише в Галичині, а по всіх українських землях, де лише живе український дух, де бється українське серце. Скоро настане час, де удари сорока мільонів українських сердець зіллються в один могутній удар в сторону їх гнобителів, а тоді впадуть рабські окови і на землі України зійде сонце Правди. Тоді буде дійсне народження, а радше воскресіння Акту Соборности з 22-го счня 1919 року.

ВСТАВАЙ!

Вставай! Вставай! Чиж ти не чуєш? . . .
Жахливий клич несесь з запілля.
Вставай! Готуйсь на гучний бенкет,
Бач — там приладжують весілля.

В ряди! В ряди ставай відважно,
Не дай знуцатися голоті.
Поглянь, що дієсь з твоїм братом:
Там кат що хвилі при роботі.

Тюрми, Соловки, „стенки”, стричок,
Голод, нагайка, наглі суди . . .
Вставай! Гуртуйсь під стяг блакитний!
Не жди, не жди, що завтра буде.

Вставай! Вставай на клич, на гасло:
У тебе сила є багата.
Забудь партійність і незгоду,
Не стій в дорозі проти брата.

Даржи Тризуб і стяг блакитний:
Це символ слави і побіди;
Під ним кипить борня завзята,
Під ним кроваві бачиш сліди.

Під ним рішаєсь наша доля:
Чи нам ще жити, чи умерти.
Вставай! Не дай живого серця,
Не дай катам його роздерти!

М. Костишин.

БОЛЬШЕВИКИ ПРО УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ

Московські „Ізвестія” з дня 27-го листопада мр., подають резолюції пленума ЦК і ЦКК КПУ, ухвалені на підставі доповіді Коссіора в Харкові.

Наводимо зміст цих резолюцій, в перекладі на українську мову:

„Керуючі органи КПУ (комуністичної партії України) переочили і своєчасно не викрили посиленого пересякнення українськими націоналістичними елементами керуючих органів колхозів, машиново-тракторних станцій, земельних установ, де вони переводили шкідництво і контр-революційний саботаж супроти розпоряджень компартії і радянської влади. Створилися цілі гнізда контр-революційних дворушників, що провадили свою працю в наркоматах, наукових установах і навіть в партійних керуючих органах.

„Націоналістичні елементи — що пересякли партійний і держаний апарат, зустрічали пряму піддержку з боку українських націонал-ухилівських верств, що зімкнулися з ними в піддільній діяльності супроти партії і радвлади. Свою діяльність розгорнули вони дуже широко і спричинили дуже велику шкоду соціалістичному будівництву на Україні.

„На чолі акції націоналістів став недавно покінчивший самогубством наркомпрос, Скрипник. Йх робота зводилася до відірвання Радянської України від ССРСР і співпраці з Галичиною. Скрипник та його прибічники намагалися послабити державні, господарські і культурні звязки Радянської України з ССРСР, відорвати українську мову від московської, заміняючи подібні до московських слова в українській мові — польськими, чеськими та німецькими, та знаціоналізувати радянську школу.

„Українські націоналісти перебували в звязках з українською еміграцією і з Галичиною, особливо з відомим гітлерівським наемником Коновальцем. Йх контрреволюційна і пропагандивна праця переводилася за засоби закордонних чинників”.

Дальше в згаданих резолюціях висуваються домагання як найрішучійшої боротьби з націоналістами і „вчищення” від них партійних і державних радянських установ.

А в числі з дня 2-го грудня мр. „Ізвестія” продовжують друкувати зміст доповіді Коссіора про діяльність українських націоналістів на Великій Україні. Коссіор заявляє, що ГПУ вдалося викрити цю націоналістичну „контрреволюційну” акцію, однак „решти її”, по його словам, ще лишилися і продовжують свою руйнуючу роботу.

Наводимо окремі витяги згаданого доповіді Коссіора, за „Ізвестіями”: — „Після ліквідації громадянської війни, значна частина представників буржуазних українських партій

перейшла на бік совітської влади. Де хто з них, як наприклад боротьбісти, станули справжніми большевиками, але більшість лишилася на національних позиціях і пішла до компартії, бажаючи її розсадити з середини. Пізніше до них приєдналися укапісти і виразні націоналістичні елементи. Згадаймо лише боротьбу, яку КПУ провела з групою Лапчинського і з шумцкізмом..

Після розгрому шумцкізму, наша пильність впала. Це було поважною помилкою з боку ЦК ЦКПУ, бо українські націоналісти зачали пристосовувати в боротьбі проти совітської влади тактику „тихої сапи”. Вони пролізли в наші підприємства, совхози, МТС, колхози і навіть в партійні установи. Ми переочили ідейне переродження Скрипника і оформлення цілої течії, цілої націоналістичної групи, що ним возглавлялася..

„Не забуваймо, що Україна займає передові позиції в ССРСР у відношенню до капіталістичного оточення і це зобов’язує нас бути особливо пильними і готовими відбити всілякі напади. Між тим за останні роки, приховуючись під прапором українізації для здійснення своїх контрреволюційних цілей, творилися цілі гнізда націоналістів. В наркомпросі, в наркомземі, в наркомюсті, у академії, в інституті шевченкознавства і тд. При керуванню всіма цими установами перебували майже самі націоналістичні елементи. Скрипник являвся для них центром притяжіння..

„Більшість націоналістів прибувало на Україну з закордону, з Праги і Галичини. Велику роль у тому грали галицькі націоналісти, котрі цілком продалися польським поміщикам (?), ополчилися і були послані сюди для підготовки інтервенції (!). Але крім націоналістів, що прибували з закордону, були значні місцеві групи на совітській Україні; головну тут роль грали внутрішні вороги з партійним білетом у кишені. Це люде в роді Волоха, Ялового, Річицького, Андієнка, Сирка, Тура та інших..

„Ще в 1923 році провідники української контрреволюції, як ось Коновалець і другі, вирішили використати змінюваний рух для своїх цілей. Націоналістичні елементи, що прибували на Україну під виглядом сміновіхів, намагалися захопити до своїх рук наш державний апарат. У свій час ми викрили СВУ, а опісля був виявлений націоналіст Матвій Яворський і з ним так зв. „український національний центр”, на чолі якого стояли Грушевський, галицький генерал Коссак та інші. Виявлені були також дворушники в партії, як ось Михайло Левицький, котрий, прикриваючись партійним білетом, на ділі провадив націоналістичну акцію.

„В початку цього року ми викрили нову націоналістичну контрреволюційну організацію,

на чолі якої стояли: Максимович, Шумський, Біленький, Солодуб та другі. Цєю організацією керував з закордону знаменитий Коновалець, котрий, будучи у Києві, як начальник гарнізону при Петлюрі прославився розстрілом робітників (?!).

„Один з членів цієї організації, Лозінський, заявив, що для знищення совітського ладу на Україні і відділення її від ССР націоналістичний блок підготовляє повстання...”

„Другий член організації, Козорис, оповідав, що Німеччина спільно з іншими державами береться організувати похід проти ССР. Польща відступить Німеччині данцігський коритар, дістаючи за це компенсацію за рахунок Литви і доступ до Чорного моря(?). Лівобережна Україна попаде у сферу впливів Німеччини (?), котра буде експлуатувати вугільний і залізно-рудний район Донбасу для створення сильного промислового центру.

„Після приходу до влади Гітлера в Німеччині, на Україну був перекинутий один з найповажніших організаторів УВО, бувший отаман Січових Стрільців, Букшований, безпосередньо зв'язаний з Коновальцем. В половині лютого 1933 року, після зізнань Бандрицького, до Берліна прибув Сушко і заявив, що хоче, спільно з Ярим, бачитися з ним. Сушко заявив, що разом з Ярим мав розмову з А. Розенбергом. На підставі цієї розмови Сушко оповідав Бандрицькому, що Німеччина бере різкий проти-совітський курс і присутпає в коаліції з Францією, Англією і Італією до створення інтервенційного блоку проти ССР. Розенберг порадив Сушкові, щоб УВО розгорнула свою акцію проти совітської влади, бо прихід Гітлера до влади витворить для цього дуже сприятливу ситуацію, яка у висліді може привести до відділення України і створення української національної держави.

„Недавно була розкрита і організація українських есерів. Один з її керівників, Пирхавка, заявив, що есери готувалися до повстання... Закордонний комітет есерів сповістив цю групу, що цілком солідаризується з акцією українських фашистів, під головством Коновальця та її підтримує...”

„Націоналістичні помилки Скрипника почалися вже давно, з 1923 року, а в останній час він просто скотився на позиції українського націоналізму. Він прикрашав ролю націоналістичних течій і твердив, що шумцкісти і уклоністи, це, мовляв, теж большевики. Навколо Скрипника групувалися елементи, в роді Еременюка, Баданова, Яворського і других, котрі в більшості виказалися агентами закордонних

розвідок. Він їх захищав, а вони, повністю опанувавши ним, використовували його для боротьби з лінією компартії...” —

Багато з наведеного лишаємо на відповідальности самих большевиків... Одно лише стає ясным: Москва надзвичайно стурбована розростом націоналістичного руху і намагається його приборкати всіма засобами, терором, політичними переслідуваннями і провокаціями.

Вище наведені резолюції ЦК КПУ виразно заявляють, що „Українські Націоналісти (з котрими тепер москва бореться) перебували в зв'язку з українською еміграцією і з Галичиною, а особливо з... Коновальцем”. — А наведений витяг з доповіді Косьора каже, що „Ще в 1923-тому році провідники української контр-революції, як ось Коновалець і другі, вирішили використати зміновіховський рух (українського населення під большевиками супроти комвлади) для своїх цілей”. — А даліше Коссьор таки отверто твердить: „Цєю організацією (націоналістичною-контр-революційною) керував з закордону знаменитий Коновалець”.

Оце самі большевики тепер висказали перед світом то, чого досі не могла висказати сама Організація Українських Націоналістів із полк. Коновальцем на чолі: — що діяльність О.У.Н. під проводом полк. Коновальця на Великій Україні датується з 1923-го року, або сміло сказати — від самого майже початку існування зорганізованого революційного націоналістичного руху на Українських Землях.

Пригадуємо собі добре, якто ще недодавна всякі радикальні, ундівські та інші свіргуни в своїй партійницькій злоби цьвіркали Націоналістам, мовляв: де ваша праця на Великій Україні? — Чому не ведете революції там, де не дасться так легко „стирт палити” та „жидам шиби вибивати”. А Націоналісти ніяк не могли спромогтися на здавлення цих песячих сковитів наших галицьких гієн та доказати, що ОУН є все-українською і веде такуж діяльність на всіх територіях. А не могли цього зробити виключно ради конспірації. — Та ось тепер, коли московська гадюка на Україні почула себе окруженою українським націоналізмом, вона сама заговорила з ким має до діла московська влада на Україні. Не голова Проводу Українських Націоналістів, Коновалець, „похвалився своєю владою на Україні”, як це злотно наші шарлатани виражувалися, але сказав це голова КПУ, Коссьор. Очевидно, що всякі твердження про „гітлеризм” та про „розстріл робітників Коновальцем”, це вже видумані додатки самого Коссьора.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО СИЛЬНОЮ ПІДВАЛИНОЮ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ Є СИЛЬНА НАЦІОНАЛІСТИЧНА ПРЕСА.

ПІДСТАВОЮ СИЛИ О.Д.В.У. БУДЕ СИЛЬНИЙ „ВІСТНИК О.Д.В.У.” ТОМУ ПОШИРЯЙТЕ ЙОГО!

ВІДОМОСТІ ПРО ПОЛОЖЕННЯ НА СХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(Докінчення.)

Д. П. У.

В політичному ДПУ українців дуже мало. Більше їх у ДПУ залізничного й водяного транспорту. В політичному ДПУ більшість складають Москалі, Поляки (останніх дуже багато на відвічальних листах, видно з протекцій Дзержинського й Менжинського, — також Поляків); багато теж Жидів. Державний апарат складається: Українців приблизно 40 %, Жидів 40%, Москалів 20%.

РОЛЯ ЦЕРКВИ.

Думає збіглець, що значіння Церкви й релігії на Україні втратилися остаточно. Більшість настроєна абсолютно атеїстично, навіть кола, що думають державно-національно. Не виключено (як це вже було з Автокефальною Церквою), що Українці піддержать Церкву як один із засобів національного визволення, але годі думати про якусь морально-виховну роль її в майбутньому.

Відношення до релігії й церкви в масах індеферентне. Треба — каже він — шукати інших критеріїв насадження на Україні людської й національно-духової моралі.

АРМІЯ.

Організована, заосмотрена й забезпечена прекрасно. Однак в военний час ні в якому разі не буде являтися опорою влади. Навпаки, армія перша зіграє „початок кінця” для режиму.

НАСТРОЇ РОБІТНИЦТВА.

Крім незначної кількості відданих компартії робітників, решта настроєна до влади опозиційно. З огляду на приплив робітництва зі села дуже оформилася національна й державницька його фізіономія. В робітничому комсомолі багато свідомих і чинних українців. Загальне невдоволення й розчарування в комунізмі та його перспективах.

СУСПІЛЬНА МОРАЛЬ.

Помилковий є погляд, що мораль на Україні так низько занепала. За останні роки зростає консерватизм в родині, поменшується проституція і т. д. Загалом положення це, як думає збіглець, є можливе до направи.

САМОГУБСТВО ХВИЛЬОВОГО.

Під тиском морального терору, Хвильовий в останньому часі почав алькоголічно запиватися. За кілька днів до смерті викликано було його до Москви на авдієнцію до Сталіна. Що

говорив йому Сталін — невідомо, бо про це Хвильовий нікому нічого не оповідав, вернув тільки в страшному пригнобленні.

В день смерті запросив він телефонічно двох близьких знайомих письменників „на чай”. Ті прийшли. Після чаю Хвильовий вийшов у другу кімнату й відразу почувся револьверовий стріл. Гості вбігли й побачили його в фотелі, перед столом, скривавленого. Стріль був у голову. Замішані письменники зателефонували негайно в міліцію, а на місце останньої вже за кілька хвилин було авто ДПУ.

Чекісти відразу помітили на столі три листи, на які приятелі, збентежені самогубством, не звернули уваги. Листи були адресовані: один „приятелям”, другий одному з присутніх письменників, третій „Орг-бюро Союзу Письменників”. Листів тих з рук ДПУ вже ніхто не побачив. Щойно пізніше письменники зрозуміли, що їх спеціально запросив Хвильовий як свідків його смерті, в розрахунках, що ті листи падають їм до рук зараз же, поки прийде ДПУ. Це не вдалося...

Інші письменники, як Тичина, Остап Вишня й т. д. в страшному загоні. Навіть такий Сосюра, який донедавна був вірний режимові, зачав проявляти виразний „національний ухил”.

ДОЛЯ СМІНОВЕХІВ І БУВШИХ СТАРШИХ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ.

Майже всі ті сміновехи, які виїхали на Україну, зокрема ті, що виїхали по скінченні високих шкіл в Подєбрадах та Празі, на початку дістали добрі посади. З року 1930 почався на них терор. Тепер майже нікого не лишилося. Всі або поза Україною на посадах у Московщині, або на адміністративному засланні, або в тюрмах і розстріляні.

Між іншим страшною неприязню користується в національних кругах України проф. Студинський. Його просто трактують як чоловіка, який продався Москві. Виступи його в час СВУ зробили гнетуче вражіння на Українців.

Недавно влада арештувала відомого командіра гайдамаків, Волоха. Він також в останньому часі начав навязувати зносини зі старими повстанцями. Коссак не розстріляний, тільки ув'язнений і тепер буде брати участь у новому процесі Шумського. Кружляють чутки, що ДПУ вимусило від Коссака признання й на процесі має він виступити в якості „каючогося” й „засипати” звязаних з ним. За достовірність цього збіглець не ручить, тільки констатує такі поголоски.

Деталь розстрілу Ген. Тютюнника. Поновивши свою працю і звязки з повстанцями, він рішуче відкидав усі залицяння й привязування унерівців з Варшави. Робив усе сам. Тоді,

під тиском очевидно уенерівських кругів, до Тютюнника вислав свогого преставника самий Пилсудський. Тютюнник його представника прийняв, але говорити довго їм не довелося... Агенти ДПУ тамже в кімнаті заарештували Тютюнника й відпоручника. Тютюнника за кілька днів розстріляли. Що сталося з післацем Пилсудського — невідомо. Отже про висилку ДПУ, очевидно, знало вже з Варшави.

В звязку з численними провалами всяких акцій тоді, коли їх звязувано з еміграцією (цим особливо грішили раніше всі звязки УНР), національні круги на Україні до всяких дальших контактів з еміграцією ставляться нетільки стримано, але просто вороже. Кажуть, що серед еміграційних груп немає ніодної, яка вмілаб серіозно працювати й додержувати конспірацію.

Мимо переслідувань, на Україні всетаки остало багато старшин і козаків Української Армії. Це все в більшості активний елемент, який працює в національному дусі в місцевих осе-

редках. Мимо різних чисток, багато тих людей сидить захованих не тільки в установах і партії, але навіть у ДПУ й то на дуже визначних становища. Тепер влада звернула велику увагу на „виловлювання” цих елементів.

ГАЛИЦЬКИЙ ЕЛЕМЕНТ НА СХІДНЬО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Загальне число галичан на Східньо-Українських Землях виносить около 40—50 тисяч. З них до дві тисячі, як згадував уже раніше, перебувають на відповідальних постах, решта мешкає по містах і селах. Ввесь цей елемент у своїй масі є національно-державницького й соборницького наставлення і впливи його виказалися на загальних процесах національного усвідомлення незвичайно великими. Є підстави думати, що вся ця маса (коли її остаточно не поліквідують більшосвики) на випадок подій складе з себе сильний кадр для революційно-визвольної роботи.

Евген Скоцко.

ДІЯЛЬНІСТЬ О.У.Н. НА ВЕЛИКІЙ УКРАЇНІ

В голоснозвучній симфонії, що в останніх часах загуділа на ввесь світ на честь тріумфів одинокої пролетарської держави на світі, СС-СР, на велику розпач дірігентів та оркестрантів цеї симфонії вперто і щораз то голосніше відзивається одна дзвінка, одна дисонансова нута: **український націоналізм**. В хвилю, коли, здавалосяб, совіти осягнули вершок своєї політичної величчя та взяли „за чуб” західні держави, прийшлося їм з великим перестрахом дочути цю фальшу в їхній симфонії нуту. Цю могутню музику, яка мала прикувати світ своєю чародійною силою до Совітської Росії як зразкової держави, відважились заколотити українські націоналісти.

Революційно-націоналістичний рух на Великій Україні в останніх часах стався марою совітської політики. Як ніколи перед тим, совіти почали бити в дзвони на тривогу. Вся світова преса затрубіла про сепаратистичний рух на Україні, Компартія України у великій констернації підняла клич за „само-спасення”, а Комуністичний Конгрес, що відбувся в Ленінграді, розпочався в атмосфері неспокою, спричиненого націоналізмом на Україні.

Про існування революційного націоналістичного руху на Україні совіти вже давно знали. Та ради престижу „железної” совітської руки вони ніколи не відважились цього перед світом признати. В минувших роках на Україні йшла ліквідація т. зв. „кулаків” та взагалі страшне переслідування заможніших та свідомих селян. Нищучи українських „кулаків” совіти знали що нищать не капіталістичний елемент, небезпечний для пролетарського устрою,

але національно свідомих Українців. По тім наступили на Україні серії процесів за саботажі, які були виконувани на знищення комуністичного режиму. Цих саботажів совіти знову не признавали за наслідок діяльності українських націоналістів, а приписували їх ворожим Совітській Росії західнім державам. В цей спосіб кидали перед свої маси марево зовнішньої „інтервенції” з боку капіталістичних держав та відвертали їх увагу від внутрішньої загрози. А за той час роблено надлюдські зусилля, щоби знищити сепаратистичний рух на Україні та знищити там ввесь націоналістичний елемент. Це були ці масові арешти й розстріли та заслання на Соловецькі Острови, про які ми стільки чули. Вкінці доцільно спричинений голод на Україні мав між іншим вбити революційний рух, що його творили українські націоналісти.

Большевикам лишалося до виконання лише дві річі: або здусити український націоналізм, або остаточно розпочати відступ перед ним. В такому положенню совітський режим з завзяттям йшов на знищення українського націоналізму, відвертаючи рівночасно увагу світа та своїх ласних мас від України тріумфами своєї закордонної політики. Та мимо найгрізніших средств, вживаних в боротьбі з націоналізмом, совіти не могли цему останньому ніяк протиставитися. Навіть голод, яким думали знищити хребет національної відпорности населення України, не дописав їх плямам. Цей найбільше діявольський засіб, за який вони вхопились в боротьбі з Українцями, ані в части не вивязався із завдання, яке большевики при-

значили йому до сповнення. Якраз тоді, коли цей голод був найстрашніший, московські висланники на Україні нараз побачили себе в морі революційного руху, веденого українськими націоналістами.

Остаточно сатрапи побачили, що не зломлять Українського Народу. Вони пригадали собі з історії, що не раз вже поневолені наріди з успіхом підносилися до борби за визволення якраз тоді, коли він був найбільше пригноблений займанцем. — Тоді вони мусіли розпочати відступ перед націоналізмом. На них напав переполох, коли здали собі ясно справу з того, що хоч як сильною може бути „железна” рука їхнього режиму, та вона не в силі здержати сотка мільйонів Українського Народу від того, щоб цей бурею кинувся на них, розірвав їм гартанки та визволив себе з неволі.

Загрожені українським націоналізмом совіти, в великій констернації мусіли остаточно заалярмувати про положення на Великій Україні цілу Росію та весь світ. Марево українського націоналізму на Великій Україні, начеб виростало нагло, через ніч. В останніх тижнях справа українського націоналізму заняла перше місце на лісті політичних проблем. Вони почали страшну кампанію проти него, яку розпочав Косіор, голова УКП, своїми ревелюціями підчас конференції УКП, по чому слідувала нагінка в пресі та через радіо. Також український націоналізм представляв одну із найбільш тривожливих проблем, які розбирав останній Комуністичний Конгрес в Ленінграді.

Тим разом совіти знайшли іншу причину на оправдання українського націоналізму: мовляв, це інтрига Гітлера, який строїть пляни на знищення ССРСР в цілі поширення території Німеччини на Схід. Тим аргументом вони кинулись бити українську справу на кожному кроці.

Український націоналізм як загроза совітській Росії стався так популярний тепер, що коли лише преса пише про різні політичні та територіяльні комбінації Європи та згадує про надходячу війну і бере в рахубу Росію, то на першому місці відразу згадує і наш націоналістичний рух на Великій Україні та проблему створення незалежної Української Держави. Вправді кампанія совітів за „згітлеризуванням” українського націоналізму полишила деякі наслідки на журналістичній опінії, яка не раз зі злобною волею, або таки й в своїй політичній несвідомості звязує справу українського визволення з німецьким гітлеризмом.

Це совітське заворушення з приводу „розкриття” націоналізму на Україні й нагінка за знищенням його принесли Організації Українських Націоналістів надзвичайний розголос в цілім світі. Здається, що совітська пропаганда проти українського націоналізму зробила більше, ніж могли зробити десятки літ політично-пропагандної праці нашої еміграції, або нашого галицького загалу. Світ вважає Совітську Росію за сильну державу, якої ніяк не можна поминути в різних комбінаціях в сві-

товій політиці. Світ рівночасно, завдяки головно теперішній протестній акції решти Українського Народу, знає, як совіти страшно знищили Україну при помочі голоду. А ось тепер від самого совітського уряду світ довідується про велику життєву силу Українського Народу та про силу його державних стремлінь, — силу, яка в найтрагічнішому для нього часі проявляється у різкій формі революційного націоналізму, та яка кинула дійсний переполох на совітський режим.

Оказалося, що та сама Організація Українських Націоналістів, яку дотепер знали з революційної діяльності на Зах. Укр. Землях, якою кермує Провід Укр. Націоналістів з полковником Коновальцем на чолі, є творцем і керманцем націоналістичного руху на Україні, та що діяльність свою веде там вже від десятих літ. Тому й всі атаки совітів сконцентрувалися тепер на провідних особах ОУН, а головно на самому Коновальцеві.

Так ось могутня націоналістична ідея прокинулася у реальній формі в цілій повні по всій Україні. Від Карпат аж по Кавказ залунав революційний клич українського націоналіста. Обхоплені цією ідеєю галичани і придніпрянци, ставши в одні ряди, почули себе одним народом. Звалились перед нею наставлені кордони, що розділяють наш нарід. Вони лишилися лише для самих ворогів, а перестали існувати для Українського Народу. Соборницький Ідеал, яким так дорожить націоналістична идеология, затріюмував.

Стихийний націоналістичний рух потряс нашим народнім організмом та заставив його до боротьби. Пацифікація й нечувані політичні переслідування з боку поляків на Західній Україні та страшний голод і московський утиск на Східній Україні, викували в Українським Народі переконання, що: **на нікого нам надіятися, а власними силами треба боротися за визволення! Що: Українська Національна Революція, це одинока наша надія!**

Коли тепер поглянемо на Український Націоналізм, то побачимо, як карлувано малими й без політичного значіння супроти него є ці різні штучні політичні напрямки, що у своїй немочи розсаджуються до розмірів політики Українського Народу. Ми очі замикаємо перед тим політичним киплятком, що вариться в душному та тісному й засмердженому галицькому кітлі, що не має сили вилятися поза береги цього начиння та в якому з помпою політичних велитнів плавають такі фігурки, як ось Гриць Хомишин, Кость Левицький, Назарук та ціла плеяда інших „творців” української політики, враз із своїми партіями.

Коли тепер говориться в світі про „можливе” визволення України, то це не завдяки політиці якихось політичних групок з Галичини, але завдяки зростові революційно-націоналістичного руху на Україні. І коли українська проблема виринає завсіди там, де мова про мир або війну, то знову наслідок розголосу, який принесла для української справи діяльність українських націоналістів.

Та ані розголос, ані звернення уваги на українську справу не має для нас найменшого значіння. Бо: **тільки самі, чинною боротьбою відбудуємо свою державу!** — Та ходить о це, що заінтересування світових чинників українською справою завдяки діяльності націоналістів дає научку тим нашим премудрим солмонам, котрі думають, що лише чужа інтервенція може відбудувати українську державу, та котрі поборюють український націоналізм. Вони тепер мають ще оден злишний доказ, що Українським Народом заінтересується хтонебудь лише тоді, коли він буде проявляти якусь живучість, коли він буде: не животіти та нидіти й по рабськи коритися, але агресивно протягати руку по це, що йому належиться!

Коли хтось бажає конклюдії, то вона ясна і недвозначна: Український Націоналізм мусить одинокий мати найбільшу піддержку всього народу, бо він, по нечислимим і неуспішних політичних наших експериментах несе одиноку певну розвязку нашої державницько-визвольної проблеми у формі Національної Революції! Йому мусить підпорядкуватися весь Нарід, його кличами. Він мусить жити та йому мусить віддати всю свою енергію та весь свій інтелект!

На одно треба звернути увагу, а саме — що не добродушної і поолажливої, а рівночасно і голословної та бездільної широти і симпатії наш націоналізм потребує. Ані теж не має вартости для чинного націоналізму академічне попертя самої націоналістичної ідеї через щире трактування її, на яке здобуваються многи із тих Українців, що можуть краще її поперти. Поперати треба цю ідею ділом і пропагувати її недвозначно, і то не ідею як таку, але ці чинники, які цю ідею переводять в життя. За мало є казати: ніхто мені не може заперечити, що я є в душі революціонер. В це ми віримо. Зато треба мати відвагу недвозначно сказати: **Організація Українських Націоналістів є цим чинником, який підготовляє Революцію на Україні і її треба однодушно і з цілковитим відданням попірати!**

Також за мало є організувати себе для націоналізму лише на це, щоби носити націоналістичну назву. Націоналісти в першій мірі потребують сильної організації, — ладу та дисципліни. Бо лише така організація може тут на еміграції успішно виконати призначену для неї у революційному процесі працю.

Юрій Артюшенко.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СВІТ І ЙОГО ПРОТИВНИКИ

(Докінчення).

3. БОРОТЬБА СВІТІВ

„А я піду за волю проти рабства
Я виступлю за правду проти вас.”
(Леся Українка).

Життя диктує свої закони на підставі яких одно відходить, чи хоче того, чи не хоче, в минулість, щоб дати місце другому; так рівнож і з ідеєю, одна з двох ідей мусить відійти, бо дух Нації, перейнятий однією ідеєю, не може рівночасно бути перейнятий другою і лише смерть і знищення старого небажаного світу і конкретне здійснювання вимріяних ідеалів дає остаточну перемогу другій ідеї над першою.

Ще з перших днів наших визвольних змагань накреслився на обрію світ новий, з новим змістом, вірою й хотінням, що в своїм рості й закріпленню все більше й більше відмежувався від світу старого й не підлягав його волі, не гнувся під його ударами, а лиш робився од них крицею і тим став він самостійно-привабливою силою, що в своїм духовім рості не тільки тепер дорівнює старому, але й перевищує його та в своїм поступі набрав такої розгонної сили, що не далекий вже час той, коли він яко переможець кине до своїх ніг старий світ, і запанує над ним. І це мусить прийти, як би старий світ не хотів капітулю-

вати й віддавати свої позиції, як гинуть водяні баньки на палкім вогні, бо це є закон боротьби, закон життя, закон вічних змін.

З моментом усвідомлення волі до життя новим світом, прийшла нова доба в життю Нації, доба, що гостро виявила назверх ріжницю світоглядів і ідеологічно-політичних розбіжностей в поглядах між молодшою і старшою генерацією. Повстали два табори, дві течії, що ясно й виразно самовизначилися. Популярне до нині механічне, здебільш формальне „все”-обеднання відійшло до історії й повстало нове гасло обеднання, обеднання зі співзвучних елементів нероздільно й органічно зі собою звязаних.

Один з цих таборів, табір механічного обеднання „еволюціоністів”, це та частина старої генерації, яка виросла і виховалася в час панувань „великих гуманістичних ідей”, „міжнародних солідарностей”, „братерства” і партійних доктрин. Він є інертний, заскорузлий в своїх поглядах і пересякнений матеріалістичною філософією гедонізму й квієтизму, себто філософією щасливої безжурности й вигідного спокою, коротко — вигоди.

Другий табір, табір органічної єдности, це та частина молодшої генерації, що в кривавій боротьбі за Держаність спромоглася вислови-

ти, виплекати в серці гасло „Україна понад все” йвилонила з моря крові йогню новий світогляд — націоналізм. Це табор революційний і безкомпромисовий, а їх новий світогляд, світогляд ідеалістичного світосприймання, активізму, волюнтаризму, волевості).

Перший табор в наших національно-духових змаганнях являється виразником старого світу, а табор другий виразником нового грядучого світу.

Духова боротьба світів на східних українських землях, ніби назверх є меншою, як на західних, особливо коли взяти під увагу, що на східних землях старша генерація під ударами життєвих фактів змінила вже свою психіку. То так видається лише назверх, а в дійсності вже починає діставатись бурхливий клекіт глибокоприхованої, тайної боротьби на світло денне з катакомб підземелля і цей клекіт показує уже, що ця боротьба там ведеться навіть у далеко гострішій формі ніж на Західних Землях, а це головним чином через те, що там репрезентантами старого світу не являється вже стара генерація, але їх рафіновані й кровожадні духові „спадкоємці”, ці „молоді старці” з „оголеним” і „напудрованим” старим світом, які жорстокою фізичною силою, в мурах вязниць та „застенків” ГПУ намагаються здавити цей новий духовий світ, щоб виказати московським мож-

новладцям свою вірність Москві та її „обмо-ложенним гаслам”.

По всій Україні, як велика вона є, ні в одній із її закутин ці дві вище згадані протилежні сили, дві породи людей, два відмінні психологічні типи, ці два світи, як огонь і вода не можуть удержатися разом.

Свідками існування й боротьби цих двох українських світів є й чужина, бо й тут вони зустрічаються як дві засадничі течії: одна відосередня і непримирима до існуючого стану — друга доосередня, опортуністична — угодовецька, з двома головними напрямками: на Москву і на Варшаву.

Новий світ виразним ставленням до кожної справи і до кожного прояву життя, своїм безкомпромисовим отвергим національним обличчям заставляє вже всіх звертати зір на себе та через своїх активних і рішучих апостолів здобувати вплив на маси. А той підлий і відливий гад звивається й пускає цілий огидливий рій вигадок, упереджень, пліток і злобних наклепів.

Настав час, коли напрям у життю Нації диктують не офіційні старі чинники, але ті сили, що вже нестримною, грізною й однозгідною лавою гранітною потужно пливуть до катакомб, які перейдений шлях устелюють своїми жертвами, зрошують своєю кровію, яких гасла вже Перуном звенять і збуджують усе до життя.

М. О.

МЕТОДИ УНЕРІВЩИНИ.

(Допис з Франції).

Вже кожній тверезо думаючій людині ясно, що політика УНР зазнала повного банкруцтва. Впродовж довгих років польонофілі свято вірили, що Польща, а з нею й інші держави ось-ось проголосять війну большевикам і здобудуть для них Україну. Тому то з легкою душею віддавали вони Польщі Зах. Укр. Землі і ніякої уваги не звертали на творення власної революційної сили на самій Україні... „Боролися” лише самими меморандумами і дечим, про що не місце тут говорити... Тай пощо — дійсно — було ту власну силу творити, коли державу їм мав „дати” хтось інший? Ще так недавно міністр „уряду” Шульгин написав брошуру під назвою: „Державність чи Гайдамачина”, в якій висміював боротьбу революційно-сборницького табору, називав її дурним дітвацтвом і глупотою. Авторитетно там заявляв (правда прозорими натяками), що урядові УНР помагає не лише Польща, але й... Франція.

Але правду каже пословиця, що „добре сміятися тому, хто сміється останнім”. Так воно сталося тепер із унерівцями. Мачуха-доля пошла їх самих у дурні. Надії на допомогу Польщі і Франції скраховали. Як би на сміх і на глум — як раз ці держави навипередки спішать признати комуністичну Москву і навязати

з нею найтісніші приятельські відносини. А про українську справу і УНР, в таких державах навіть і пес не гавкне!...

Опинилися унерівці в безвихідному становищі, бо пляни інтервенцій завели, а власних сил для боротьби на окупованих землях в них не має ніяких (як що не рахувати пару сот людей „еміграційного вояцтва”...). Це відчувають навіть й ті, що до цього часу просто по інерції вірили „урядові”. Зачалися в унерівських колах деморалізація й розклад... Як ратувати положення?... І „міністри” вирішили, що треба й далі примінювати старі методи, які їм добре служили впродовж довгих років, а зокрема в часи сидження армії в польських таборах (мовляв: „Україну скоро визнають”, або „швидко вже підемо походом, як не весною то в літі”, і т. д.).

Тих методів обдурювання легковірних людей вживають вони і зараз, та роблячи таємничі міни заявляють своїм однодумцям, ніби пакли ненападу з большевиками, що їх заключила Польща та Франція — це лише „так, дурити” большевиків (невідомо лише, хто кого дурить. — М. О.), а в дійсності справа „уряду УНР стоїть так добре, як ніколи” (!!).

Те, що подаємо нище, справді виглядає

на анекдот, та проте це правда, яку можуть ствердити чисельні свідки.

Отже дня 5 листопаду минулого року українська колонія в Оден Ле-Тіші влаштувала протибольшевицьке протестне віче. Почин добрий, та не в тому справа, а в тому, що на це віче прибули офіційні представники уряду УНР — Ковальський, Никитюк і от. Бриндзан.

Ковальський виступив з публічною промовою, в якій сказав наступне: „Вже ціла українська нація обєдналася навколо уряду УНР (Цікаво, як п. Ковальський, сидячи в Парижі міг зробити такий знаменитий підрахунок? — М. О.) і не сьогодні — завтра уряд поведе емігрантів на Україну”...

Тої радісної вістки було п. Ковальському замало. Бо тут же виявилось з його слів, що майже всі держави, „правда неофіційно”, вже „визнали” уряд УНР (гукаймо славу! — М. О.) і готують похід на Україну. Хтож той похід робитиме? Польща і Франція, на яких натякав у свій час. п. Шульгин? Ба ні! Оказалося, що „Німеччина та Італія, які перебувають в найкращих відносинах (!) з урядом УНР” (з якого же це часу сталася така метаморфоза і що на то каже Варшава? — М. О.).

І цього ще мало! Одушевлені слухачі довідалися, що „Ерріо їздив до Москви з єдиною метою... Довідатися чи готова Україна до самостійности і чи піддержує вона уряд УНР”. І тут оказалось все гаразд...

За кілька днів свого перебування в СРСР п. Ерріо переконався, що український нарід ні про що ані думати не хоче, як лише... про Андрія Левицького. Доказом цього є те, що „Матен” промістив інтерв'ю А. Левицького і навіть його фотографію (чогож бажати ще більшого?! — М. О.).

Далі п. Ковальський заявив, що поголоски, ніби західні українці ворожо ставляться до політики УНР є брехнею „безвідповідальних елементів”. На ділі „уряд УНР перебуває в тісних зв'язках і порозумінню з УНДО і послами на Буковині, які в цілості його піддержують” (ось в це, то від широкого серця віримо. — М. О.).

Але найбільша сенсація була приготована на кінець. П. Ковальський оповів, що „уряд вже зачав повстання на Україні і один уенерівець кинув бомбу у Постишева в Харкові (от молодці! — М. О.), яка одначе не розірвалася” (це вже гірше! — М. О.). На ту невдачу п. Ковальський просив не нарікати, „бо все одно

на днях Постишев буде таки забитий”. Це своє прилюдне твердження ручив він **словом честі**.

Коротко кажучи: „гоп куме — не журися”! Все йде добре!

Оцінювати всю цю галіматию — справді не варто. Най вже самі читачі вироблять собі погляд на цей черговий виступ „відповідальних” польонофілів. Ми думали дотепер, що на білу гарячку хоріють люде лише від алкоголю... Одначе показується, що то може статися і від розпуки... в якій перебувають уенерівці.

Один момент лише підчеркуємо, бо він характеризує так мовити „традиційні” методи уенерівської конспірації (пригадуємо повстання Тютюнника і процес СВУ. — М. О.) та їх **легковаження ЧУЖОЮ КРОВЮ**, при сидженню в безпечних еміграційних загумінках. Це прилюдна заява, що на днях Постишев буде забитий.

Як щоб справді існували в Харкові уенерівці, що „збираються на днях” забити Постишева, то довелосьб їх від цілої душі жаліти. Бо не думаємо, щоб завчасне розголошування їх плянів на публичних еміграційних збіговиськах могло їм дуже допомогти у виконанню їх похвальних плянів. Та можемо бути спокійні за тих людей, бо на ділі... їх у Харкові не має!

Приходить під увагу інша річ. Всім відомо, що Сталін, Постишев і ГПУ стараються використати всякі аргументи для того, щоб оправдати свій терор на Україні. Подібні заяви п.п. Ковальських дають їм до рук чудовий матеріал, який вони добре зуміють використати, щоб проляти кров. Та на жаль не кров Постишева (і не панів Ковальських у Парижі. — М. О.), а таки українських людей, що в закидах ГПУ за їх зв'язки з уенерівцями на еміграції, дійсно Богу духа винні.

Чи подумав про це галасливий панок з Парижа, що, здається, самий в свому життю ніколи не бачив ані армії, ані боротьби, ані крові і лише тут, „по щучому велінню” Андрія Левицького, на еміграції зробився одним з провідників „Товариства Армії УНР”?

Цей виступ уенерівців — поминаючи вже всю безсоромну, демагогічну брехню згаданого викладу — громадянство мусить якнайрішучіше нап'ятнувати.

(Оце поле до попису для тих, що мов пси нишпорять за проявами „провокації” в рядах О. У. Н. — Хай чіпляться п-нів Ковальських з У. Н. Р., а матимуть що гризти до сходу. — Ред.).

ПРОТИБОЛЬШИВИЦЬКА ПРОТЕСТНА АКЦІЯ В ЄВРОПІ

Голод і політичний терор, запровадженний московською окупацією на Україні, глибоко зворушив нашу еміграцію в Європі. Активізацію її настроїв і чинности ще більш посилив акт націоналіста Лемика і слідуючі по тому виступи проти комуністичної Москви, які проявилися на Зах. Українських Землях.

Ці події сприяли теж ще більшому скріпленню еміграційного загалу на соборницьких позиціях і поєднанні українських емігрантів без огляду на те, з якої частини наших Земель вони походять. Серед всіх емігрантів, за винятком малої частини тих, що продовжують ще стояти на уенерівських позиціях — акція ре-

волюційного вабору викликає глибоке признання.

Нижче подаємо інформації про розвиток протибольшевицької протестної акції на різних європейських теренах:

БЕЛЬГІЯ.

Генеральний Секретаріат Обеднання Українських Організацій на чужині, що має своїм осідком м. Брюксель, зорганізував дня 28. жовтня мр. у великій міській салі м. Брюкселю публичне протестаційне віче, проти московського терору на Україні.

Бельгійські комуністи і соціялісти намагалися розбити віче, зокрема зривати великі плякати, які несли наші студенти. Одначе на тому потерпіли фіяско, хоч між ними було чимало і комуністичних московських і польських бандитів.

В вічу взяло велику участь бельгійське громадянство. Головою віча був генеральний секретар Обеднання Інж. Андрієвський. Комуністи намагалися дістатись теж на салю, але їх туди не допущено. На вічу промовляли особи, впливові в бельгійському політичному світі. Всі промовці підчеркували визвольну боротьбу Українського Народу як причину голоду, який Москва штучно викликає на Україні.

Віче ухвалило резолюції, в яких зверталося до бельгійського короля і уряду з проханням припинити торговельні звязки з СССР в ділянці купівлі большевицького збіжа. Про віче появилися великі дописи в бельгійській пресі.

Друге протестаційне віче відбулося дня 29. жовтня мр. в м. Лежі з анальогічним порядком денним. Також в Лувені і Сорнго. Віча вислали протестні резолюції до різних міжнародних чинників. В час віч переводилися грошеві збірки на фонд заснованого при Європейському Обеднанню Українського Червоного Хреста, що має на меті боротьбу з голодом на Україні і відповідну пропогандивну акцію перед міжнародними чинниками.

БОЛГАРІЯ.

Дня 29. жовтня мр., на зазив Європейського Обеднання Українських Організацій на чужині було в м. Софії влаштоване протестне віче проти большевицького терору на Україні і панахиду по померлих від голоду. На вічу чисельну участь взяло українське і болгарське громадянство. Проектувалося вийти після віча на вулиці демонстраційним походом, одначе болгарські влади вуличні виступи заборонили в цілях уникнення сутічок з місцевими комуністами.

Перше слово було уділено популярному болгарському письменникові п. Чолінгірову, який спинився над окресленням істоти визвольних змагань Українського Народу, висловив глибоку віру в його остаточну перемогу і повказав на спільність шляхів українського і болгарського народу: це боротьба проти „братів-славян”... Після п. Чилінгірова виступив український інжинір Ніцкевич, промова якого була

принята з великим одушевленням, особливо ті її місця, в яких спинився він на акції революційного табору і на значінню акту націоналіста Лемика.

Віче весь час переривало окриками „слава українським революціонерам”.

Опісля уділено слово представникові козацької станиці, який підсилив тези попередніх промовців і вказав на спільність долі Українського Народу без огляду на те, в якій частині Соборної Землі він перебуває.

Резолюції віча вислані до відповідних міжнародних чинників. Найбільші болгарські часописи примістили дописи про віче і заклики Європейського Обеднання Українських Організацій. Запрошення на віче на болгарській мові було поширено в цілому місті. На вічу зібрано грошові пожертви на фонд Українського Червоного Хреста.

Відбулися також віча в інших містах Болгарії.

ЛЮКСЕМБУРГ.

На заклик Європейського Обеднання Українських Організацій українська колонія в В. Князівстві Люксембург скликала дня 29 жовтня протибольшевицьке протестне віче.

Доклад про стан на Україні і політику комуністичної Москви виголосив п. Чуб. Віче ухвалені резолюції вислало до уряду Люксембурга і різних міжнародних чинників. Заклик віча та його постанови цілістю примітив найбільший щоденник „Люксембургер Ворт”.

Переведено грошову збірку на фонд Українського Червоного Хреста.

ЧЕХІЯ.

На заклик Європейського Обеднання Українських Організацій, українська колонія в Празі, що обеднана в Союзі Еміграційних Організацій, в Центральному Студентському Союзі та Союзі Підкарпатських Студентів — скликала дня 29 жовтня протибольшевицьке протестне віче.

На вічу виступали з промовама проф. Моралевич, д-р Галаган і студент Омельчук. Промовляв і представник литовців п. Мачіс.

Віче вислало до міжнародних чинників відповідні резолюції і ухвалило постанову такого змісту:

„Ми Українці, зібрані на маніфестаційних сходинах у Празі клонимо голови перед жертвами московсько-большевицького імперіялізму та взиваємо всіх, в кого бється серце Великих Прадідів станути стіною на допомогу тим, що високо і гідно держать прапор боротьби зі всіма займанцями України і не вагаються життя своє віддати за найвищий ідеал.

„Осуджуємо і пятнуємо усіх тих, що ганебно накладають з ворогами України на стаяють знарядцям ще більшого поневолення нашої нації. Для всіх москофілів, польонофілів та інших зрадників Українського Народу не має місця між чесними Українцями. Вони заслуговують на вічне прокляття і ганьбу”.

Переведено грошеву збірку на фонд Українського Червоного Хреста.

Друге з черги протестаційне віче урядила українська колонія в м. Брно дня 29-го жовтня. Підготовляються віча в Ліберці та ряді інших міст Чехословаччини.

ФРАНЦІЯ.

На зазив Європейського Обеднання Українських Організацій, Український Союз у Франції, що начисляє в різних містах 25 організацій зарядив протестні протибольшевицькі віча і грошові збірки на фонд Українського Червоного Хреста. Розмір збірок виніс до 7,000 фр. франків.

За браком місця подаємо короткі звідомлення про перебіг протестних віч у Франції.

Дня 5. листопада в м. Парижі було влаштовано святочну Академію з нагоди 285 роковин Української Національної Революції під проводом Богдана Хмельницького, 225 річниці українсько-московської війни під проводом Мазепи і 15 річниці проголошення ЗУНР. Святочна Академія, на якій брало участь чисельне громадянство, скінчилася виступом п. Ген. Капустянского в справі большевицького терору і

голоду на Україні. Крім него виступали пп. Стасів і Крушинський.

Дня 1-го листопада відбулося протестне віче в м. Шалеті. Виступали п. Захвалинський і Ємець. Ухвалено резолюції і зібрано пожертви на політичних в'язнів.

Дня 1-го листопада відбулося протестне віче в м. Омекурі. Виступали Інж. Заворський та Інж. Дідківський. Вислано резолюції до Союзу Народів, Міжнародного Червоного Хреста, міністра Норвегії п. Мовінкеля і тд. Переведено збірку на допомогу борцям, що потерпіли в національно-революційній боротьбі.

Протестне віче відбулося в м. Кнютанжі, де виступали Інж. Афнер та інші. Вислано резолюції.

Протестна акція у Франції продовжується. Віча відбулися також в містах: Мелен, Нансі, Саст-Ельоа, Пюто, Ірві, Фривіль, Шампань, Орлеан, Понт н Мусон, Ліберкур Діжон, Маньї, Монтлесон, Коммантрі, Кутромон, Бульонь, Сан-Мор де шосе, Сан-Клемен і тд.

Дня 5-го листопада таке саме віче відбулося в Нільванж, в якому участь взяла вся українська колонія. Віче переводив інж. Яфремів, а говорили крім него також добр. Коник, голова місцевого Укр. Нац. Клубу, та добр. Яхневич.

Р і ж н е.

ВБИВСТВО ВІРМЕНЬСЬКОГО АРХИЕПІСКОПА В НЬО ЙОРКУ.

Дня 24-го грудня мр. вбито в церкві підчас Служби Божої архієпископа вірменської церкви, Леона Туріяна. Вбивства dokonano в вірменській церкві при 187-мій вулиці в Бронкс, Н. Й. Коли археп. Туріян в асисті священників переходив середню церкву до престолу, обскочило його кільканацять мужчин а оден із них пробив його кілька разів ножем в живіт. Потім всі напасники розбіглися між товпу присутних а архієпископ повалився ранений на землю. В годину пізніше він помер.

Вбивства археп. Туріяна dokonano на політичному підложжю. Він був одним із горячих симпатиків совітського режиму. Коли минушого року прибув до Шікаго на світову Виставу щоби виголосити промову до вірменського громадянства, він казав стягнути вірменський національний прапор, а на його місце вивісити червоний прапор СССР, бо, мовляв, Вірменія тепер є частиною СССР. Вірмени на це не погодилися і він мусів говорити при піднесеню вірменському прапорові. Від цього часу Вірмени в різних містах Америки нераз нападали на нього й пробували побити, а то й побили його. В останніх часах одержував він ріжні анонімні погрози.

Коли Рузвелт визнав совітів, тоді археп. Туріян був одним із перших, що вислали гратуляції до Рузвелта та до Літвінова.

В звязку з вбивством його поарештовано багато Вірменів-націоналістів. Американська преса подавала, що сліди по вбийниках ведуть до вірменської революційної організації, яка має свою філію і в Америці.

АМЕРИКАНСЬКА МОЛОДЬ „ОРГАНІЗУЄТЬСЯ”.

З кінцем минушого грудня в Вашингтоні відбулася все-народні конференції американської студентської молодіжи, які мали на цілі створення молодечого руху в Америці, що притягавби американську молодь до праці над політично-соціальними проблемами.

Аранжованням цих конференцій, як подавав НЬО

ЙОРК ТАЙМС з 24-го грудня мр., займалися сотки значних професорів з університетів та каледжів.

Про ці конференції ДИ СТЮДЕНТ АВТЛУК між іншим пише: „...відповідальні провідники студентських організацій починають шораз більше непокоїтися фактом, що серед американського студентства почав незвичайно поширяться фашистський рух, подібний до німецького (гітлерівського) руху, який є скрайно націоналістичний, проти-інтелектуальний (?), проти-соціалістичний та анти-семітський...”

З цього легко догадатися, хто аранжував ці конференції в Вашингтоні. Цікаво лише запримітити факт, що таких студентських конференцій суспільно-політичного характеру, та ще й в самому Вашингтоні, ніколи не було. Американська молодь, на ціле її та цілої Америки нещастя, ніколи й не пробує так високо підносити свого голосу в справі добробуту свого краю. Це вона лишає для старших... політиків, бо „політика” в поняттю американської молоді, це, мовляв, щось „чип”.

Не зашкодить пригадати і це, що ось недавно президент Рузвелт визнав Совітську Росію.

Ще добр. Літвінов не заїхав домів, а вже почалась інтернаціональна пропаганда в Америці на широку скалю. А першою її жертвою починає падати звичайно легкодушна й без вироблених національних почувань американська студентська молодь.

ОСЬ ВАМ ДОЛЯ І ЗНАЧІННЯ ПРЕЗИДЕНТА СССР.

Дня 1-го січня цр. викинено з „посади” президента одної із 7-ох совітських республік, що творять Радянський Союз, а саме Н. Максума, президента республіки Таїк.

Треба знати, що за конституцією СССР президент котроїбудь республіки являється рівночасно і президентом СССР, бо він по черзі є головою все-юнійного Езекутивного Комітету. Тепер ним є якраз... президент Російської Республіки. М. Калінін. Та ось президента СССР викинули з його позиції, а в Москві ані пес голо-

сно не гавкнув, лише газети в невидних кутиках помістили згадку про це.

М. Максум був оскаржений о „буржуазно-націоналістичний ухил”. Значить націоналістичний рух в СРСР Росії панує не лише на Україні, але і в найдальших її закутинах.

НАТУРАЛЬНИЙ ПРИРІСТ ЯПОНІЇ.

Приріст людности Японії за час від 1-го жовтня 1932 р. до тогож дня 1933 вносив 942,600 осіб, як це проголосило японське урядове статистичне бюро.

Значить — що року людність Японії побільшається майже о мільон, а чим далше, тим цей приріст буде більший. За 10 літ Японія буде мала 10 мільонів населення більше ніж тепер, яке буде мусіла вживити і придіти зі своїх маленьких японських островів. Теперішнє населення Японії вносить коло 69 мільонів.

Кореспондент ДИ НЬО ЙОРК ТАЙМС-а, подаючи ці цифри, робить таке замітне порівняння: 5 і пів мільонів населення стейту Каліфорнії замешкує врожайну територію два рази більшу від території, яку замешкує 69 мільонів Японців.

Порівняння це дає багато до думання.

У. П. ПРО НАШІ ПРОТЕСТИ В АМЕРИЦІ.

Укр. Пресове Бюро в Берліні випустило для української преси в Європі обширні справоздання з української протестної протибольшевицької акції в Америці. Між іншим УП пише так:

„Остання хвиля протестів в Америці має одну свіжу прикмету, якої бракувало їй передтим, а саме агресивність нашого загалу. Український загал нині не задовольняється тільки пасивною симпатією, яку викликають подібні протести серед чужинців, але він настроєний вже героїчно, себто прагне боротьби і реальної пімсти на катах українського народу. Цей динамізм можемо без пересадки приписати в цілости поширенню на еміграції націоналістичної ідеї. Можна сподіватись, що цей процес ще не осягнув верхка свого розвитку і що націоналістичні провідники доведуть його в Америці до тої міри, в якій ролі переминяються: не кількох большевицьких агентів буде розбивати кількасот, а то й кількатисячі збори Українців, тільки кількох націоналістів розібе хмари большевицької голоти”.

Дальше УП доносить, що у всіх містах Європи появилася маса світлин з нашого ню-йорського протестацийного походу зі сфальшованими поясненнями, що нібито комуністи машерували, а Українці wraz з поліцією нападали на них та розбивали їх. Але рекорд побив російський монархістичний місячник, „Иллюстрованная Россия”, що виходить в Парижі, оден із найбільших російських журналів в Європі. В числі за грудень вона на самій першій стороні помістила образ, як українські демонстранти в Нью Йорку при допомозі поліції відбивають напади большевиків, та додала таке пояснення: „6,000 емігрантів з південно-російських губерній демонструють на вулицях Нью Йорку проти голоду на Україні”. — Мається вражіння, що це Москалі робити протест, а не Українці.

НАШ „ГЕТЬМАН” В ГОСТЯХ.

З початком грудня мр. з Берліна надійшла така вістка:

Російська монархістична організація в Берліні проявляє надзвичайну пропагандивну діяльність. В останніх часах відбувся великий равт (бенкет) на цілі Червоного Російського Хреста. В цьому прийняттю взяли участь всі російські монархісти, що перебувають в Берліні, які явилися в давних царських мундурах та з відзначеннями. Саля була удекорована прапорами царської Росії, а за почесним столом заняли місця: княгиня Вера Константиновна, знаний провідник монархістів, Авалів Бермонд, бувший гетьман України Павло Скоропадський, та кількох німецьких князів, з бувшим князем Юрієм Меклембурським на чолі.

В кругах давньої російської аристократії з великим заінтересованням коментують заповідь подружжя сина Скоропадського, Данила, з княгинею Верою Константиновною.

В раві взяло участь кількох вищих урядників німецьких міністерств.

„Файний” гетьман наш...

ЗІЗД У.С.Г. В КАНАДІ.

В днях 29-го, 30-го і 31-го грудня мр. відбувся в Едмонтоні, Саск., Зізід представників Гуртків Української Стрілецької Громади в Канаді. (Точніше справоздання буде подане опісля).

ВІДЧИНЕНО НАЦІОНАЛЬНИЙ ДІМ В СУДБЕРІ, ОНТ.

Дня 31-го грудня мр. в місті Судбері, Онт., Канада, українська громада святкувала відчинення нової твердині Українського Націоналізму — свіжозбудованого Українського Національного Дому. До збудовання Дому головно причинилося членство УСГ. — Комітет УНДому в Судберах віднісся до ОДВУ з проханням, щоб відділи ОДВУ по можности допомогли їм в сплаті цього дому. Відділи ОДВУ дадуть таку поміч, коли розпродають вислани їм до розпродажі цеголки на будову цього дому.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС „САМОСТІЯНІСТЬ”.

В Чернівцях, Буковина, з початком цр. почав виходити новий український тижневик „САМОСТІЯНІСТЬ”. Є це націоналістичний часопис. У своїому оповіщенню редакція пише: „„САМОСТІЯНІСТЬ” гордо і відважно нестиме нові кличі в найширші маси нашого народу, з-осібна заступатиме національні інтереси Українців на наших землях. Хочемо створити з маси, котра давала все й всюди докази великої духової сули, свідомих націоналістів...” Річна передплата вносить 100 румунських левів. Адреса Редакції і Адміністрації е: „Samostijnist”, str. Petrovici 2, Cernauti, Roumania.

ВІСТІ З ВІДДІЛІВ.

Заходом відділів ОДВУ в Шікаго, тобто 2-го, 28-го (Сини України) і 46-го (новозаснованого) відбудеться там дня 22-го січня цр. Свято Злуки. Вже тепер робляться підготовання. Бесідником на святі буде мабуть головний організатор тов. Свистун з Філадельфії, Па.

* * *

Дня 17-го грудня 1933. 24-тий відділ в Дітройт, Міч., відбув свої Річні Збори, на яких вибрано таку нову Управу: Володимир Дідик, голова; Володимир Скворон, заступник голови; Теодор Петрик, рекорд. секретар; Іван Наконенний, фінансовий секретар; Стефан Левкут, касієр; Михайло Сояк, організатор Молодих Українських Націоналістів (МУН); контрольна комісія — Михайло Присташ, Григорій Малаян і Андрій Котович.

Найбільшою гордістю відділу, подібно як і їх сусіднього гемтремського 4-го відділу, є зорганізовані секції МУН. Хлопці і дівчата серіозно забрались до праці й зорганізували прекрасний відділ МУН. Здається, що вони поведуть перед в праці тутешньої молоді в рядах Молодих Укр. Націоналістів. Побажати їм належить успіху.

* * *

Дня 8-го грудня м. р. Управа 27-го відділу в Бостоні, Масс., скликала збори самої націоналістичної молоді в цілі запізнення її з націоналістичним рухом. До молодіжи, яка прибула в числі кількох десяток, промовляв голова Давискиба та їх американський приятель, Мр. Солливан, який вказав молодіжи, чому вона мусить бути гордою із свого українського походження.

Дня 10-го грудня відбулося велике організаційне віче ОДВУ, на яке прибули масово громадяне Бостону та околичних бліських міст, а також прибули і Буковинці з поблиських місцевостей. Буковинці ніколи перед тим не оказували заінтересовання українською проблемою, аж оце перший раз.

* * *

Дня 19-го грудня мр. 35-тий відділ в Вилмінгтон, Дел., відбув свої Річні Збори, на яких вибрано нову Управу відділу.

НЕ ЧАС!

Не час, не час в бандуру грати,
Як клятий стричок кат готує,
Не час байдужно нам співати,
Як голод й холод в нас лютує.

Не час летіти і шуміти,
Чи в сльозах мокнути без тями,
А час до волі шлях продерти,
Порослий терням, бурянами.

Не час, не час нам споминати
Колишне зло, що вже минуло.
А час, пора нам заспівати,
Що за добро тепер прибуло?

Не час, не час надії класти,
Чужої ласки виглядати,
А час собою пожуритись;
Про нас ніхто не буде дбати.

Дарма! Хоч піснею полинем
Громами, бурею страшною;
Пісня без ціли є мертвецька,
Як лиш звучить сама собою.

Не час байдужно нам співати,
Як голод й холод в нас лютує;
Не час, не час в бандуру грати,
Як клятий стричок кат готує.

М. Костишин.

ТРОЄ МУДРИХ.

(Сміховинка).

Один чоловік вибирався в дорогу тай каже до жінки: „Мене три дні не буде дома. А тут прийде купець, то продай йому всі три корови, купимо собі краші. Але не продай дешевше, як по дві сотки”.

Минули три дні і вернувся чоловік. „Ну, що? Продала корови?” — „Продала; так, як ти казав: по дві сотки!” — „А деж гроші?” — „Грошей не маю, бо купець забув гроші дома. Але лишив добрий застав: одну корову. А дві взяв. Казав, що як до завтра не принесе грошей, то ця корова наша”.

Чоловік зловився за голову. „А то маю жінку! Бійся Бога! Та що ти зробила? Я вбив би тебе зараз за твій дурний розум, але піду в світ і буду шукати дурнішої від тебе. Як знайду, то твоє щастя; а як ні, то горе тобі”.

Пішов чоловік, приходить до міста і дивиться, а там на фірі їде якась жінка, але не сидить, а стоїть. „Чому не сідаєте?” — питає чоловік. — „Бо коням було би тяжче!” — каже жінка.

— Ну — думає собі чоловік — це мабуть ще дурніша від моєї! А жінка на возі питає його: „Ви звідки, господарю?” — „Я? Впав з неба! І тепер не знаю, як туди назад дістатися. Може візьмете мене на фіру?” — „Не можу, Божий чоловіче, — каже жінка — бо я не їду до неба. Але маю там чоловіка, вже три роки, як умер. Ви певно знаєте його?” — „Знаю, знаю! — каже чоловік. — Він пасе Божі вівці і дуже обдерся”.

„О, бідний мій небіжчик! — заплакала жінка. — Може би я передала вами яку одежину?” — „Одежини не вільно туди брати, але гроші то могу взяти”. — „О, то добре! Я нині

продала жито і маю гроші! Передам вам для мого чоловіка”.

Дала чоловікови гроші і поїхала собі до дому. А дома каже синові: „Знаєш, я стрінула чоловіка, що впав з неба, і передала ним гроші для небіжчика тата”. — „Що ви кажете, мамо? — втішився син. — Я побіжу за ним і як дожену, то запитаю, може там у небі є яка робота для мене!”

Сів син на коня і почвалав дорогою. Аж дивиться: сидить чоловік при дорозі і числить гроші.

„Чи не бачили ви того чоловіка, що впав з неба?” — питає парубок. — „Бачив, бачив!” — каже чоловік. — „Пішов отуди на онту гору; звідти близько до неба. Як добре наженеш коня, то ще його догониш”. — „О, коли так, то сядьте ви на мого коня і доганяйте, бо ви його лекше пізнаєте. І просіть, хай зажде на мене, а я біжу за вами”.

— От, третій ще дурніший! — подумав собі чоловік, сів на коня і почвалав дорогою. А син ішов, але не стрінув ні того, що впав з неба, ні того, що поїхав на його конику. (А то був той самий). Тож вернувся парубок до дому і каже мамі: „Той чоловік певно узяв і коня для небіжчика тата”. А мати ще й тишить: „Добре сталося: ти молодий, можеш пішки ходити, а наш батько нехай собі там їздить”.

Вернувся чоловік на коні і з грішми до дому тай каже до жінки:

— Ну, маєш щастя, жінко! Я знайшов двоє ще дурніших від тебе і тому не маю втрати. За дві старі корови маю купу грошей і доброго коня. І знаю одно: коли побачу дурного, то завжди треба собі подумати, що є дурніші від нього. І тому не треба на нього гніватися.

ОФІЦІЙНЕ

ПОЇЗДКА ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА НА ЗАХІД.

Дня 24-го грудня мр. 4-тий відділ в Гемтремк, Міч., уряджував Свято Героїв і на бесідника попросив гол. орган. Т. Свистуна. При цій нагоді тов. Свистун відвідав й другі громади, а саме: Дітройт, Міч., Клівленд, Огайо, та Ембридж і Питсбург, Па.

Дня 23-го грудня вечером мав він відчит в Дітройт для членів 24-го відділу. На відчиті явилось велике число зорганізованої в МУН молодіжи. Дня 24-го мав громову на концерті в Гемтремк, а 25-го знову збори членів в Гемтремк, тим разом обох відділів разом. На ці збори явилось понад 150 членів, включаючи і зорганізовані секції МУН-ів та Жінок.

Тов. Свистун виніс як найкраще вражіння з обох місцевостей. У членів є великий запал і щирість до праці та цілковита відданість націоналістичній справі. Найкраще вражіння на гол. організатора зробила зорганізована в МУН-ів молодь. Про неї гол. організатор пише: „Та найкращим зразком нашої організації є відділ МУН-ів, зложений з 40 членів, хлопців і дівчат. Мають свій „баскет-бол тим”, свої спеціальні костюми з націоналістичним тризубом. Хлопці так полюбили свій костюм, що всюди ходять у нім. І так, як перед тим ніхто нічого про Українців не знав, так тепер всі говорять про них як про „той український тим”.

На відчиті в Гемтремк відділи рішили справити собі прапор ОДВУ і згори зложили на него \$40.

Через Клівланд, де мав відчит дня 27-го, тов. Свистун переїхав до Питсбурджини, де в Амбридж мав відчит 30-го. Цей вдавсь успішно.

Тов. Свистун набрав переконання, що до Питсбурджини треба вислати нашого організатора на довший час, бо терен там треба прочистити.

ВІДЧИТ ОРГАНІЗАТОРА СВИСТУНА В НЬО ЙОРКУ.

Дня 17-го грудня 1933 відбувся в Нью Йорку організаційний відчит, на якому прелегентом був гол. орган. Т. Свистун. Відчит був призначений виключно для членів нью-йоркських відділів ОДВУ. На ньому явилось понад сто членів і члениць.

Головний організатор говорив на тему, яким повинен бути член ОДВУ та як повинен заховуватися й сповняти свої членські обовязки.

Тов. Свистун перший раз на цьому відчиті появився в правдивім однострою ОДВУ, а зараз по відчиті кільканайцять членів замовили такі однострої для себе та зложили задатки.

Зібрано від присутних жертв \$13, які зужито на покриття видатків получених з відчитом.

На організаційному відчиті гол. орган. Т. Свистуна в 8-мому відділі ОДВУ в Клівланді Огайо, що відбувся дня 28-го грудня мр., зібрано від присутних \$12, які в цілості переслано через Центр. Управу на боеву акцію.

На забаві, яку з нагоди Нового Року (американсько-го) урядила у себе дома п-на Розалія Красновська в Нью Йорку, присутні гості зложили на боеву акцію \$9. Жертвували: о. Соколов \$5, п-на О. Кухар \$1, п. Подільський \$1, п. Череватюк \$1 і п. Тарас \$1. Гроші переслано до краю. Всім жертводавцям щира подяка.

Через Центр. Управу переслали до краю на голодуючих: відділ 7-мий ОДВУ з Нантикок, Па. \$24, Т. Барсук з Вест Аліс, Віс. \$1. Гроші переслано до Укр. Червоного Хреста в Брюсель, Бельгія.

В останніх часах повстали такі нові відділ ОДВУ:

Ч. 45, в Савтпорт, Конн.

Ч. 46, в Шікаго, Ілл.

Ч. 47, в Ньюборг, Н. Й.

Нові відділи щиро вітаємо в склад організації.

Недавно через Центр. Управу переслав до краю на боеву акцію \$5. добр. І. Туркевич, з Кастор, Алта., Ка-

нада. Гроші ці добр. Туркевич передав до нас через др. Г. Скегара з Шікаго, Ілл.

Ще раз пригадуємо відділам, що всякі грошові за-леглости, які відділи винні Центр. Управі, чи то за забрані до продажі річі чи вкладки, не сміють бути пересилані до нас обіжною дорогою, тобто аж через „Обеднання”, бо ці гроші мають йти просто до нас. Це не є громадські гроші, лише приватні, відділові і Центр. Управа має однуку над ними контролю і право до них. Цей практики вперто допускаються спеціально декотрі відділи.

Центральна Управа ОДВУ.

ДОПИСИ.

НАНТИКОК, ПА.

В неділю, 19-го листопада наша громада, що гуртується при Українській Православній Церкві св. О. Миколая, звеличала Погибших Борців за Волю України торжественним святом.

Рано по Службі Божій відправив місцевий парох, о. Грушецький, панахиду за душі погибших Борців та тих, що згнули голодовою смертю на Великій Україні під большевицькою владою, та виголосив патріотичну проповідь.

Пополудні того дня відбувся концерт на салі. Концерт відчинив о. Грушецький короткою промовою, по якій слідувала перша часть концерту, що її виконала наша шкільна дітвора під проводом о. Грушецького.

Відтак проф. Григорій Герман, голова Центральної Управи ОДВУ, виголосив святочний реферат. По рефераті наш молодий скрипак, Михайло Фанко, відіграв на скрипці сольо кілька композицій, чим надзвичайно задоволів присутну публику.

Потім слідувала друга часть концерту, яку виконав церковний хор, також під орудою о. Грушецького.

Кінцеве слово знову виголосив о. Грушецький та при нагоді подякував усім тим, що причинилися до звеличання Свята.

Свято закінчено відспіванням національного гимну. Збіркою на салі занялись члени місцевого 7-го відділу ОДВУ. Зібрано \$24, котрі призначено на голодуючих на Великій Україні і вислано через Центральну Управу ОДВУ.

Іван Вельгош.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Заходом 21-го відділу ОДВУ, Горожанського Клубу і Жіночого Клубу в Вотервліт, Н. Й., відбувся дня 25-го листопада святочний вечірок з нагоди свята 1-го Листопада. Вечера була переплітана співними продукціями. Тостмастром був добр. Лев Завойський. Вечеру розпочато молитвою, яку перевів о. Курило з Трой, Н. Й., що опісля виголосив першу промову цього вечера. Він зясував присутним велике значіння для нас цього історичного моменту 1-го Листопада 1918 р., перейшов цілу історію наших визвольних змагань та зупинився на Українських Націоналістах й сказав, що їм належить найбільша шана за це, що голови свої кладуть за волю України. Він згадав й про червоних катів, які тепер мордують Український Нарід й завізвав до винищування з поміж себе своїх червоних запроданців-яничар. З черги говорила добр-ка В. Михасів, яка закликувала до організованої праці на народній ниві, а головою до полишення на боці релігійних сварів. Дальше говорив добр. О. Заяць з Трой, Н. Й., на тему голоду на Україні та про це, що нам тут в Америці треба в цю пору робити. Відтак добр. М. Качмар сказав кілька слів про наше тут життя та наші організації, а вкінці забрав слово добр. Урбан, який завізвав присутних до збірки, словами: „Наші Борці-Революціонери в краю свої голови кладуть за свободу Української Держави. Від нас цей жертви не жадається. За то ми зложім в жертві для Вітчизни це, що можемо, отже: даймо грошовий даток на допомогу визвольним змаганням!”

Збіркою занялись добр. Урбан і Валерія Михасів. Жертвували слідуочі: по \$1 — І. Урбан, Л. Завойський,

В. Мадараш, Й. Савяк, Ю. Березинський, П. Риганич, С. Чайковський, С. Михасів, О. Заяць, С. Ковальчик, М. Базар, Й. Крушельницький, о. Курило, П. Кучма, В. Футулуйчук, О. Спьяк; по 50 ц. — п-ні Байгер, п-ні Завойська, п-ні Атаманюк, п-ні Мадараш, П. Качмар, Ф. Васуля, Й. Р. Байгер, М. Завойський, Т. Кашак, Й. Берник, В. Вовчук, Я. Спьяк, С. Свота. Дрібними датками зібрано \$1.50. Разом зібрано на салі \$25. З каси жертвували: Горожанський Клуб \$10, а Жіночий Клуб \$5, що доповнило суму зібрану з нагоди святочної вечери до \$40. Гроші вислано до краю через „Обеднання” — \$20 на боеву акцію, а \$20 на інвалідів.

Предсідатель Комітету вечірка подякував присутнім за участь і за жертви й вечірок закінчився по відспіванню національного гимну.

В. Футулуйчук.

СВЯТО ГЕРОІВ В СИРАКЮЗ, Н. Й.

Дня 17-го грудня мр. 9-тий відділ ОДВУ в Сиракюз, Н. Й., відсвяткував Свято Героїв-Революціонерів жалібним концертом, полученим з вечерею та промовами.

В годині 6-тій вечером о. М. Кузів відправив панахиду по Погибших Борцях а зараз по панахиді відбулася вечера в Укр. Нар. Домі.

Вечера була переплітана музичними та вокальними продукціями. Говорили о. Кузів, добр. Пігуляк, добр. Туркевич. Сольові продукції виконали панни К. Бурий та О. Шпур, а оркестра добр. Дембського відіграла вязанку українських пісень. П-на Гіба віддеклямувала з чуттям „Клич боеків”.

В вечірку участь взяло понад 250 осіб. На заклик добр. Туркевича присутні зложили на боеву акцію \$43.35.

В урядженню вечері помогли багато місцеві жінки, а кошта вечері покрили самі члени 9-го відділу.

Г. Т.

Лемки організуються.

Українська еміграція в Америці бодай чи не в найбільшій часті складається з Лемків. Дотепер не було ще ні одної організації, якаб скупляла в собі самий лемківський елемент. Вправді Лемки дали початок таким великим інституціям, як ось наш Український Народний Союз і взагалі положили перші підвалини під українське життя в Америці, мабуть тому, що вони перші з Українців сюди за океан прибули. Але досі вони не згуртувалися у включно лемківську організацію політичного або просвітньо-культурного характеру, якаб дбала про поліпшення положення Лемківщини в ріднім краю.

Заходом кількох свідомих Лемків, членів ОДВУ, зокрема тов. Теодора Копки та його товаришів, в Нью Йорку заснувалася „Українська Організація Допомоги Лемківщині”, яка має політично-просвітянський характер й має за завдання помагати краєвим Лемкам у піднесенню їхнього рівня національної свідомости. Отже — в першій мірі має за завдання дбати про шкільництво на Лемківщині.

Дня 8 грудня 1933 делеганція цієї лемківської організації, зложена з 3-ох осіб, прибула до Центр. Управи ОДВУ і заявила, що їхня організація бажає працювати по лінії націоналізму і тому бажає стояти в як найтісніших зносинах з ОДВУ й одержати від ОДВУ всяку моральну і фізичну поміч у їхній праці. Цю

заяву вони зложили на руки секретаря Центр. Управи ОДВУ на письмі, як також лишили до поміщення у ВІСТНИКУ ОДВУ понишу статтю, в якій висловлюють ціль своєї організації:

МИ ХОЧЕМО УКРАЇНИ З НАШИМИ ЗЕЛЕНИМИ КАРПАТАМИ І ЛЕМКІВЩИНОЮ.

Опираючися на пережитий минувшині, на недавніх визвольних змаганнях Українського Народу й беручи під увагу теперішній стан свідомости наших братів-Лемків в ріднім краю, ми приходимо до заключення, що коли прийде до поновного зриву до боротьби за волю, то наша Лемківщина не буде до того зриву приготована. І хоч як ми собі бажаємо злуки всіх українських земель в будучу Українську Державу, то таки заходить небезпека, що в час зриву Лемківщина не буде знала, що їй треба також вхопити за зброю і боротись за Україну, і що по створенню Української Держави вона дальше буде стогнати в кігтях ворогів.

Щоби підготувати Лемківщину до цієї надходячої боротьби, треба вже тепер повести живу діяльність за просвічення її. Таку діяльність повинні розгорнути в першій мірі наші Лемки в Америці і своєю матеріально-грошевою допомогою спричинити піднесення рівня просвіти на Лемківщині. Це тимбільше є потрібне якраз під цю пору, де поляки нищать в основі рідну українську школу.

Завдання несення такої допомоги спочиває на всьому нашому громадянству в Америці, а в першій мірі на самих Лемках. Віримо, що наша думка знайде широкий відгомін серед наших мас, які допоможуть нам у організуванню такої допомоги.

Віримо також, що ОДВУ, як політична організація, візьме частину нашої праці на себе та зможе нам своїми порадами, та в інший спосіб, повести нашу працю як слід.

Уряд Організації Допомоги Лемківщині.

Подяка.

За моральну і матеріальну поміч, яку нам уділила Центральна Управа ОДВУ при урядженню минувшого року протестаційного противольницького походу в нашій громаді, і яка дуже багато причинилася до успіху цього походу, Комітет Походу в імені сиракюської громади отсим віддає честь Центр. Управі ОДВУ та складає щирю подяку.

ЗА ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОХОДУ:
в Сиракюз, Н. Й.:

о. М. Кузів, голова,
І. Пігуляк, містоголова,
Й. Заяць, секретар
Г. Туркевич, секретар
Л. Залеський, касієр.

С. М.

Любов до України.

Не в смутку, зітханьнях, думках, голих мріях
 І не в наріканнях, безділлю, надіях;
 Не в фразах і мовах крикливих, без чину,
 Нам треба любити свій край, Україну.
 Не в піснях тужливих, не в гимнах народних
 І не в самолюбстві амбіцій безплідних;
 Не в патріотизмі фантазій дитини
 Буде наша щира любов до України.
 У спільнім, громадським ділі наша сила
 І наших нащадків всіх доля щаслива;
 У згоді, братерстві й любові родини
 Буде наша щира любов до України.
 Як кожда частинка знання, діл і труду —
 Зилеться у спільню пожертву для людю;
 Як гріш, наш доробок в чужого не згине,
 То це буде наша любов до України.

Як діти муть знати нашу рідну мову
 І нашу, дідівську, кривавую славу,
 Як син і внук в наймах в сусідів не згине,
 То це буде наша любов до України.

* * *

Не ждім, хто з нас перший стане у потреби,
 Сповнім обов'язки ми: кожний за себе!
 Ми будьмо все перші до праці й данини,
 То це буде наша любов до України!

І питань не ставмо, як діти, в сваволі:
 — „Чому рідний нарід ще наш у неволі?”
 Себе поспитаймо: — „Що дав я вже нині?
 Яка моя власна любов до України?”

O.D.W.U. BRANCH No. 4 OF HAMTRAMCK, MICH. HOLDS MEMORIAL SERVICE IN HONOR OF OUR HEROES.

On December 24, 1933, The Young Ukrainian Nationalists and Julian Holovinsky Society Branch No. 4 of O.D.W.U. in Hamtramck, Michigan, celebrated "The Memory of our Heroes." At four o'clock in the afternoon, the national clubs participating in the celebration of the holiday, met at the Ukrainian Home, 2240 Grayling Avenue, in Hamtramck, where they formed in groups according to the clubs they represented. From there the groups marched to the church with the Ukrainian and American flags heading the procession. Following the flags, four boys and four girls carried the flag of "U.V.O.," which was saved by "M.U.N." in Europe, when it was flown over the church of St. George in Lwiw in November, 1928.

In church, a burial mound was made and the boys and girls held "The Flag" over the grave during the time the "Memorial Rights" were being performed for all those who gave their lives in their attempt to save Ukraine. The service was held by the Rev. Father Strutinsky.

After the Memorial Service, the parade reformed outside, and the entire procession returned to the hall where the concert was then given. Father Strutinsky opened the concert with a patriotic speech, enumerating the deeds of those who gave their lives for Ukraine. Following the Father Strutinsky, the Kotlarevsky Choir, under the direction of Mr. Andrew Styslowsky, presented a few songs. Miss Nellie Patra recited a poem. The chief organizer of O.D.W.U., Mr. Theodore Swystun, was presented next on the program. He spoke about the people who gave their lives in trying to better the conditions in Ukraine. His speech was very touching to the young as well as to the old.

"The Choir Dumka," under the direction of Mr. John Atamanetz, sang a few songs. Also the Men's Choir of Dumka sang two songs which received great applause. Miss Helene Mastlier, who is nine

years old, sang a solo. Her accompanist at the piano was Miss Helen Yaremchuk, a member of the Young Ukrainian Nationalists. Mr. John Panchuck, attorney, told of the people who are fighting for Ukraine, and asked for a donation so they may carry on the work they are doing. Miss Patricia Senko recited a poem, which she did very well.

"Lisenko's Choir," under the direction of Mr. Tirula, sang the closing numbers. Dr. A. T. Kibzey spoke a few words regarding the "Day of Our Heroes." Mr. Swystun explained why the yellow of the "U.V.O." flag was on top instead of the blue. If a country is in danger, its country's flag is reversed, and Ukraine was in danger during the time the flag was flown in Lwiw. The concert ended by everyone singing "Ukraine is Not Dead," and "Ne Pora."

On December 25, 1933, at 2 o'clock, Mr. Swystun gave a lecture for members of O.D.W.U., The Young Ukrainian Nationalists, and sympathisers of our organization. Members of O.D.W.U., branch No. 24, of Detroit, were also present. Mr. Swystun told the purpose of the organization, and inspired others to join. He was very glad to see how our groups are increasing in number. During his sojourn here, his speech was partly instrumental in influencing the ladies present to join O.D.W.U. Although we held our first meeting only a week after he left, we had quite a few ladies joining the organization.

The Young Ukrainian Nationalists are doing well, which can be shown by our membership, which has increased to fifty-three members. We have organized a boy's basketball team and aided in furnishing suits, and jackets for them. Our club is very proud of the "Y.U.N." basketball team and urge other clubs to organize teams. If you do not belong to the Young Ukrainian Nationalists, by all means join. If you have not yet organized a group of Young Ukrainian Nationalists in your vicinity, we urge you to do so immediately in order that the work for "Our Country" may go on without any obstructions.

ANNA ZABLOCKY, Secretary.

Ів. Шелестинський.

ПРОЩАННЯ.

Ти присягаєш, голубко моя,
Мене вірно любить, —
Я ж на роздоріжжю зараз стою,
Котре в противенства стремить.

І вже одною я ногою
Вступив в дорогу ту,
Що не дасть мені щастя, хіба успокоїть
Смертю життєву дійсність мою.

Я не скажу тобі, кохана,
Чекати мене до вінця,
Бо в мене в грудях зараз рана
Росте, збільшається без кінця.

Я вже убійник, не коханець
І неспокійний кметь-орач,

Не приймаю жадний ралець,*)
Що піднесе світовий грач!

Я буду жити лиш убійством
Всякого ворога мого краю
Йі сконаю впоєний похмільством
На трупах в вирощому гаю.

Прощай, кохана, бо гудуть
Осінні дивні громи, —
А ти молись — як хочеш, — хай ідуть
Борців за нами міліони.

25.VII, 1933.

*) Дарунок.

Д-р Г. Г. Скегар, Шікаго, Ілл.

СВІТОВА ВИСТАВА В ШІКАГО

(Продовження).

Зараз з противного боку чеського павільону є красний будинок, з високою вежою, павільон ІТАЛІЯ. Виходжу до середини та бачу на буйно розмальовані стіни і стелю. Але не є це якісь клясичні образи, а так собі футуристичні лінії та крила аеропляна. По бічних стінах висять мапи, знімки з міст, з природи в зимі, з Помпеї, з гір і лісів. на середині образ Муссоліні з написом: „ROMA CAPUT MUNDI”. На підлозі модель найбільшого корабля на світі REX, який здобув світовий рекорд бо переплив море-3181 миль за 4 дні, 13 годин і 58 минут. Іду в другу кімнату, там ще більше фотографій з ревієр, з Ломбардії, з Пемонту, з Бальбо і Колісею. Всюда повно ручних робіт, виріб тютюну. На стіні є уривок із Муссоліні промови: „SOUND NATIONS, STEADY NATIONS ARE THOSE STANDING FIRMLY ON THE SOIL”. Чудесно, подумав я, але чому Муссоліні не протестував тоді, як віддавано українські землі під Польщу — Радою Амбасадорів? На закінчення згадую про інформативну літературу в кольорах та зі знімками. Для кожного міста видано окрему книжочку. Найкраще видана книжочка „Ten Years of Italian Progress”. Вся література була друкована в Італії

Тут скручує дорога на право, на середині стоїть найбільший будинок на виставовій площі, „Hall of Science”. З лівого боку поставлено божницю „Джегол”.

Дальше на право стоїть павільон „Japan” і „Manchuria”. При вході бачите дівчину з вишневою галузкою в руках. По стінах морські мапи. По боках є уряджені домашні кімнати із цілою установкою. По середині салі колекція коралів, перлові гудзики, чай та ріжнородні

шовки. З боку великі, шовкові варстати та дівчина демонструє як дістається шовк із кукол шовковиків. Поміж іншими річками є також цимбали, яких вживають всі славянські народи. В павільоні „Манджурія” є також постолі. Обидві будинки добре впорядковані. Є також зроблена топографічна мапа з Манджурії, яку Японці показують як частину Японії. Великі знімки з Манджурії говорять лише про велику убогість сего краю та мізерну екзистенцію його жителів. Памятаю, як одного разу подорожуючи в Бритіш Колумбії, я знайшов поміж горами та серед природи-краси малу хатину, в якій мешкав Китаець. Коло хатини було яких 2 акри землі, де сей Китаець управляв ріжнородні ягоди. Я зайшов до хатини відпочати та розговорився з Китайцем. На питання, чи єго край є такий чаруючий, як тут, він відповів мені: „my countly she is poor Manchuria-no likem, — this countly nice like God, — me likem”. На закінчення ще згадую про літературу. Японці видали книжочку на 28 сторін, зі знімками в білім і зеленім кольорі. Книжочка була друкована в Японії, а тут продається по 2 центи. Се видання є так старанно оброблене, що здається переходить німецьку вибагливість та точність.

Зараз попри японський павільон стоїть павільон CHINA REPUBLIC. Про него не маю що сказати. Колекція дуже убога, нема нігде порядку, всюда повно забобонних божків, талісманів, вужів, чортів. В театрі відбувалися акробатичні пописи, але також не найліпшого сорта. Се відразу дає нам поняття, чому 400 міліонова нація програла війну із 60 міліоновою нацією.

Тепер поглянемо на найбільший будинок на виставовій площі, HALL OF SCIENCE, та що

він в собі містить. На спідній підлозі є дуже багато різних концесій. Наприклад, є тут гарна вистава Баюх і Ломб компанії апаратів, телескопів і різних технічних апаратів. В других секціях є хемічні та фармацевтичні продукти, є хліб з протеніни, є секція з контрибуцією Італії до науки медицини, є ріжні технічні машини. Великий шмат місця займає історія Медичного Музею, з фотографіями дослідників з цілого світа. Дуже цікава колекція різних наукових дослідів і документів з фотографіями має на виставі Інститут Медицини Дослідників в Лондоні. Побачити можна тут всі тропічні зарази з Азії, Африки та полудневих островів. Зі всего є фотографії, актуальні знімки пацієнтів, ще живих, або вже вмерших від зарази холери, джуми, заклази, сплячки та інших мало кому знаних зараз. Є тут Інститут Пастера, в яким висять фотографії тих дослідників, що працювали з Пастером, як рівнож є детальлічно виписані по стінах Пастерові експерименти на скаженину (*haidrofobia*), на контанімацію пива і вина, оцту, на заразу шовковиків та антракс. Дальше є тут зроблений чоловік прозорий, якого внутрішні недомаганья можна бачити, бо всьо є електрикою освітлене. Знайдете тут найновіший дентистичний офіс на колесах (*auto*), та зубну пасту *iodent*. Є тут дві лябораторії біохемічних продуктів. В секції *Baker & Company* можна побачити елегантні річи, зроблені з чистої плятини, унція якої коштує \$40. Інші благородні метали, як: палладіум, радіум, рутеніум, ірідіум і осміум, є так дуже похожі на плятину, що треба дуже вправного геольога, щоби вмів їх розріжнити. Дальше є тут вистава *Victor X-Ray* машин, історія як повстав хліб, та „*Carbon Carbide Corporation*” зі своїми препаратами ріжних фарбів для виправи шкір, крашення шовку, район (сатучний шовк), матерія на рекорди, сілофон і газ до освітлення. *Renselir*. Політехнічний Інститут виставив багату колекцію наукових препаратів до мірення сили в стали і зелізі, як також електричні препарати. В одній із саль я чув і бачив ілюстровану лекцію, як виробляють шкло, а за пів години викладав другий професор молекулярну теорію матерії, а ще пізніше була лекція на тему, як кільчиться зерно гороху в землі. Медична секція є дуже велика зі всякими приборами, літературою, шпитальняною кімнатою, інструментами, з моделями всіх зараз та недуг, а Клініка Братів Майо з Рочестер, Мінн., поставила від себе чудесну збірку воскових моделів всіх зараз і слабостей. Попри се є велика дентистична секція зі своєю історією, літературою,

збіркою шоків та зубів. На стіні є статистика медичних шкіл: в 1833 було 24 школи, а в 1933 є 77 шкіл в Америці. *Mesachusetts* Інститут Технольої має також прекрасну збірку прирядів інжинірських на виставі. І не диво, бо є се найславніша інституція в цілій Америці. Спідню підлогу закінчу ще збіркою картів до гри. Поверховно здається, що карти, се така дурниця, над якою не варта і подумати, однак так воно не є. Карти мають свою історію як всьо інше на світі. Наприклад, я бачив збірку (старинну) картів з цілого світа та з ріжних віків. Історія догадується, що карти повстали в Китаю, а з годом часу перейшли до Європи, а звідси до Америки. Перші карти в Європі появилися в 1392 році на французькому королівському дворі. Перші карти надруковано в Америці в 1794 році (читач сеї статті нехай порівнає наш культурний розвиток, бо коли в Америці вже карти друкували, то в 3 роки пізніше вийшла наша перша книжка „*Енеїда*” в 1797 році).

На верхній підлозі *HALL OF SCIENCE* є дійсні чуда здобутків науки і кульдури. На се все не писати таку статтю як я тут пишу, а можна написати цілі томи. Але я ограничусь до найважніших річей, щоби читач мав поняття бодай в приближенню, що тут є за чуда. Самий департамент фізики є чудом самий в собі, бо тут є уставлені найновіші машини, які перепускають світло спектрума так, що можна бачити всі кольори. Дальше показується, як світляні лінії в інтеркосмічнім просторі, та яким кутом стрічають нашу землю або інші планети. Та є тут ще багато ліній яких я самий не розумію. Подані є ріжні карколомні математичні формули. Є тут в деталях представлено як відбувається мерзнення, що то є горяч, переміна молекулів, впорядковання атомів, кришталіки снігу, електро-магнет та всі фази електрики. Є тут секція *CHICAGO BOARD OF HEALTH*, де машинка демонструє, як можна чути через пальці а не ухами. Є інша секція під назвою *ALLERGY* (слабости і недомаганья, спричинені пилсм з цвітів дерев або трав і зел, на яких дуріють 10 процент людей, та таких що хоріють від певних овочів або городовини), де є представлено які дерева чи трави і в яку пору року цвितуть. Всі, що хоріють на „*Nay fever*”, повинні відвідати цю секцію, або читати на се літературу. В геоголічнім відділі представлено образками, вічно порушуваних електрикою, як повстала земля 2000 міліонів років тому, та в яких періодах приходили звірі (життя) на землі аж до чоловіка. Високо на стіні є подана табличка фріквенції електро-магнетичних струй в кілоциклях на се-

кунду так: Радіо потребує 1000, проміни тепла 10,000,000,000, X-Рай 100,000,000,000,000, а Космічні лучі 1,000,000,000,000,000,000 (оден квадріліон).

На середині виставової салі стоїть водяний дзвін, яким Dr. ВЕЕВЕ спускався глибоко в воду, щоби студіювати морське життя на дні моря. Попри це стоїть колекція дивних риб, які Dr. ВЕЕВЕ виніс на верх. Не далеко стоїть кругла куля, якою Dr. PICARD летів в стратосферу.

З лівого боку на стіні, по самій середині, є намальоване дерево знання, а на кожній галузі є напис із чого знання складається. Графічно це представлено так: „TREE OF KNOWLEDGE” Mathematics, Botany, Zoology, Bacteriology, Geology, Chemistry, Psychology, Physics, Antropology, Physiology, Astronomy. А відтак йдуть помічні науки: Education, Sociology, Economics, Medecine, Pharmacology, Hygiene, Agronomy and Forrestry, Engineering: Mechanical, Archintectural, Mining, Electrical, Aeronautic, Marin and Military; Animal Husbandry.

Трохи дальше на салі стоїть велика куля-Глоб Світа, яка вічно крутиться. На підлозі довкола цієї кулі є чудесна збірка всіх елементів та мінералів на світі, з їх хемічними формулами та питоменностями. Студент мінералогії і хемії тут більше навчиться за оден день, як в школі за місяць. На ліво від цього є великий модель, крос-секція дерев, як воно росте та всі його частини мікроскопічно представлені.

В одній із викладових саль є побудований „робот” (штучний чоловік). Його внутренности є прозорі та освічені електрикою, так що ви бачите що в середині діється. Оден із професорів дає виклад про травлення поживи в нашій організмі, а ви бачите як організм асимілює (перетворює) поживу та відживляє всі частини тіла. Цего „робота” та лекторів оплачує корпорація, що виробляє Овалтін-Чоколядовий препарат.

Дальше є дуже цікава секцію під назвою EUGENICS (наука про одідичені прикмети від родичів та поліпшення людського роду). Тут наводиться, як добрі і злі прикмети та характеристики ми одідичуємо по своїх родичах (по обох сторонах), а за взірць взято дві фамілії (Ishmael і Roosevelt) та графічно представлено, як багато низького типу вийшло із Ishmael(-ів), а з другої сторони показано, як багато великих людей вийшло із Roosevelt(-ів).

Відтак йде секція за секцією університетів: NORTHWESTERN, LOYOLA, ILLINOIS, CHICAGO. Кожний університет поставив або знимки, або вогні моделі, або анатомічні крос-секції патологічних зараз та наростів. Навіть Університет Амстердам вислав свою колекцію.

Дальше є чудово представлено життя інсектів (термітів). Є тут цілий цикл життя: Яечка, куклі, мотилі. Попри це є малий рій пчіл, з описом про їх життя та про їх працю. Відтак йде пречудна колекція мотилів з цілого світа. Я ще ніколи не бачив щось подібного, хочай переглядав колекції в полудневій Америці по музеях. Не менша є тут колекція хрущів, комахів, мух, павуків, рогачів та інших інсектів. Є рівнож колекція мишей.

Дуже красно представлено рибу „салмон”, як вона мігрує з Океану Спокійного до берегів Чігнік Бей, Аляска, щоби тут множитися, а відтак знова повернути до моря. На другій карті є ще цікавіша історія про рибу пструг (Eel fish), якто вона множитья в морю Саргасо, а відтак перепливає до Європи і до американських рік, тут проживає певний період часу, а відтак повертає назад до моря Саргасо вмирати. Це все показує палка на мапі а електричні рибки пливають по морях підчас свого циклю життя. В птахів є гуска звана Blue Goose, яка рівнож має цю прикмету, що відлітає кожного року на Лябрадор виводити гусинята, а опісля повертає з дітьми назад до Луїзіяни, недалеко Нью Орліенс. Я бачив тут їх міліонами. Лише подумайте собі який є в цім романс, а ще більша тайна природи, яка наділила ці сотворіння змислом орієнтаційним, що вони без жадних компасів знають свою дорогу на тисячі миль.

На правій стіні є імена „Розум Світа”, такі як: Michelson, Dowland, Mendeleiff, Maxwell, Helmholtz, Faraday, Pasteur, Darwin, Dalton, Lavoisier, Newton, Harvey, Galileo, Leonardo, Hipparchus, Euclid, Archimedes, Aristotle, Pythagoras, Xenophanes, Copernicus, Memocritus, Lamarck, Jenner, Hertz, Curie, Thomson, Marconi, Planck і Einstein.

Рівнож є табличка як повстав чоловік: стоїть дерево, а на ньому є краки. Кожний крак представляє різних звірів в таким порядку: Lemurs (малпи), Tarsioids, Monkey, Old World Monkey, Man-like apes, Human lower types (Neanderthal, Heidelberg, Piltdown), I Homo Sapiens як: Rhodesian, Negroid, Mongoloid, і Caucasian.

Є ще секція про вуголь, бавовну, ембріологію, дріжджі, вітаміни, життя на дні моря.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ І ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАЦІОНАЛІСТИЧНІ ВИДАННЯ :

РОЗБУДОВА НАЦІІ

дво-місячник, орган ПРОВОРУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ. — Річна передплата \$1.20, поодинокое число 20 ц. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

НОВИЙ ШЛЯХ,

націоналістичний тижневик, орган УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЕДНАННЯ в КАНАДІ. Річна передплата \$2. — Адреса: **NEW PATHWAY, 832-20th Street, Saskatoon, Sask. — Canada.**

* * *

САМОСТІЙНА ДУМКА,

літературно-науковий і політично-суспільний місячний журнал. Виходить в Чернівцях, Румунія. Річна передплата \$2, — Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

САМОСТІЙНІСТЬ,

новий український тижневик націоналістичного напрямку. Виходить від 1-го січня цр. в Чернівцях, Румунія. Річна передплата \$1. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

СУРМА,

місячник, орган Військового Штабу О.У.Н. — Річна передплата \$1, поодинокое число 10 ц.

І УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІСТ,

ідеологічно-політичний місячник, видаваний О.У.Н. — річна передплата \$1, поодинокое число 10 ц. Замовлення приймає Центральна Управа ОДВУ.

* * *

ВІСНИК О.Д.В.У.,

місячник, орган ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ В АМЕРИЦІ. Річна передплата тепер \$1.50, поодинокое число 15 ц.

* * *

Замовляйте цікаву книжку:

„ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?”,

яку написав полк. РОМАН СУШКО.

Читайте про провокації українських контррозвідників в користь Польщі. Свіжий транспорт з краю. Ціна 25 ц.

НАША АДРЕСА:

EXECUTIVE COMMITTEE of O.D.W.U.:

P. O. Box 13, Sta. D, — New York, N. Y.

ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?

Хочете пізнати ляцькі лайдацтва?

Хочете пізнави, якими методами працює ляцька розвідка?

Хочете знати, як „працює” на службі ляхів Чоботарів?

Хочете знати, як американські „оборонці” і галицькі радикали допомогли ляхам відповісти на звісну петицію-оскарження в Союзі Народів в справі тортування українських політичних в'язнів?

Хочете пізнати тайну, якою окутали вороги вбивство Ген. Штабу полковника Ю. ОТМАРШТАЙНА, колишнього шефа штабу Корпусу „Сіхових Стрільців” і члена УВО?

Хочете пізнати, якими підлими засобами послуговуються вороги і противники в боротьбі з УВО?

Тоді читайте книжку, що її видав автор звісного оскарження проти ляхів за тортування українських політичних в'язнів; б. полк. „Сіхових Стрільців”; учасник звісного повстанчого походу, що закінчився смертю 359 Героїв під Базаром; та дворазовий в'язень ляхів під закидом, що по смерті бл. п. Ю. Головінського переняв по нім Краєву Команду УВО —

ПОЛКОВНИК РОМАН СУШКО,

Замовляйте в ЦЕНТРАЛЬНІЙ УПРАВІ ОДВУ.

ХТО ВБИВ ПОЛКОВНИКА ОТМАРШТАЙНА?

COMPLIMENTS OF

Michael Piznak

ATTORNEY and COUNSELOR AT-LAW

51 Chambers Street**New York, N. Y.**

PHONES: WOrth 2-1572—WOrth 2-1573

**УКРАЇНСЬКИЙ
СКЛЕП З ЧЕРЕВИКАМИ**

Всіх членів ОДВУ, які потребу-
ють черевиків до ОДНОСТРОЇВ
ОДВУ просимо піти до цього
склепу на адресу:

FAMILY SHOE STORE**105 Avenue A,
New York City****Українці!**

Це одиницький український
склеп з черевиками на долині
міста Нью Йорку, тому хай не
буде таких між нами, якіб не
пішли до свого!

Tel. BEachview 2-2217. NOTARY PUBLIC

Іван Мартинець

АСЕКУРУЄ

доми, меблі, штори, автомобілі, биз-
неси — від вогню і всякого випадку.

ПРОДАЄ

реальности і бизнеси у всіх дільницях
міста Нью Йорку й околиці.

Голосіться на адресу:

JOHN MARTINEC,
INSURANCE & REAL ESTATE BROKER,
1125 73rd Street, Brooklyn, N. Y.

Передплачуйте та Читайте

„ЖІНОЧІЙ СВІТ”

дуже гарний ілюстрований жіночий
журнал.

Орган Союзу Українок в Америці
під редакцією п-ни М. Ф. Бек.

Річна передплата в Америці \$2.00.

Поодинокое число 20 ц.

Адреса:

ZINOSHY SWIT,
1006 E. Carson St., Pittsburgh, Pa.

**КОЛИ ПОТРЕБУЄТЕ ВШИТИ, ВИШИТИ,
ВИГАФТУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР,
ФЕЛОН, ЧИ ЯКІ ІНШІ ЦЕРКОВНІ РІЧИ,**

то не йдїть до жидів, чи кого другого, який
не має нічого спільного з нашою нацією!
Помагайте своїм, а такою, яка вмїє шити, ви-
шивати всякі річи — є п-ні М. Мельник.
Помагаймо одні другим, а це буде доказ, що
ми робимо поступ між собою.

Mrs M. MELNYK**636 East 11th St., New York, N. Y.****SCHWARTZ'S****Peptonized Beef Iron Wine**

Купуйте це ВИНО! Воно дуже гар-
но ділає на всякі жолудковї хороби,
очищує Вашу кров, дає Вам апетит та
енергію до праці.

SCHWARTZ'S
DRUG STORE

125 Ave. A, Cor. 8 St., New York, N. Y.

Український Базар

під числом:

**170 East 4th Street,
New York, N. Y.**

МАЄ великий склад книжок всякого рода: Історії, Повісти, Оповідання, Байки, Стінні Календарі, Переписні Картки, Співанники, Молитвенники, Церковні Книги, Образи Релігійні і Патріотичні, Календарі, Вишивані Сорочки, Обруси, Фартушки, Краватки; Хустки, Взори до вишивання, Канви і нитки Д.М.С. квіток і т. д. стемповані річі хрестиками і до гафтовання, як: Обруси, Ручники, Простирала, Фіранки, Скарфи і т. п. Шовк до гафтовання і на свідри, френзлі та трімінг до українських строївв. А ВЖЕ ЩО НАЙВАЖНІШЕ, то є те, що в Укр. Базари можете дістати всякого рода КОРИННЯ, спроважене із Рідного Краю для лічення всякої хвороби.

КАТАЛЬОГ ВИСИЛАЄМО ДАРОМ.

НАЙКРАЩІ УКРАЇНСЬКІ КОСТЮМИ

замовляйте
В УКРАЇНСЬКИМ КРАВЕЦЬКИМ
ВАРСТАТІ

Він шиє КОСТЮМИ Київщини, Полтавщини, Гуцульщини, Галичини та із усіх інших просторів України. Також шиє СТРОЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СПОРТОВИХ ТОВАРИСТВ і Українських Танцюристів Школи В. Авраменка. Має готові до спродажі й випозичення.

МАЛЮЄ ДЕКОРАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СЦЕН.

Змальовує на НАЙКРАЩІ КРАЄВИДИ Укр. Нар. Доми, Ресторани, Сальони і т. д.

F. BRAZNYK
35 E. 2nd. St. Cor. 2nd. Ave.
NEW YORK, N. Y.

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ПЕРВОРЯДНА БАРБЕРНЯ

власителя

Д. ПАВЛИКА.

Добродій Д. Павлик є одинокий БАРБЕР на долині міста, якого ніхто із свідомих українських націоналістів не повинен оминати! Свою працю виконує дуже старанно і дешево. Члени Січей і ОДВУ безумовно повинні піти до него!

D. Pawlyk

438 East 5th Street,
(NEAR AVE. "A")

New York, N. Y.

ВИЗНАЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
БИЗНЕСМЕН

С. БОГАЧ

має

ГРОСЕРІ Й СКЛЕП
ДЕЛІКАТЕСЕН

ТА ВСЯКОГО РОДА ПЕЧИВО

під числом:

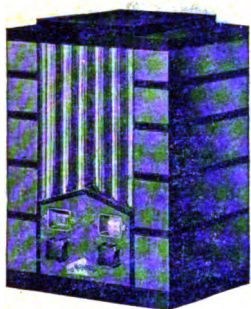
1433 East 9th St.
New York, N. Y.

Своєю гарною обслугою та патріотизмом до української справи — заслуговує від нас націоналістів щирого попертя в його бізнесі!

РАДІО Й ТАЙПРАЙТЕР ПОВИННІ БУТИ В КОЖНІЙ ХАТІ

З розумом слухати радія, можна багато навчитися. На радіо говорять різні світової слави люде. Коротко і ясно. Відчити і лекції на різні теми. Музика і спів виконується музикантами-мистцями. Драми і комедії найліпшими артистами. Оголошень всякого роду бизнесів також варта слухати, коли чоловік думає робити щось як другі народи роблять. Все це може вийти на користь слухачеві, коли він слухає з розумом-інтелігентно.

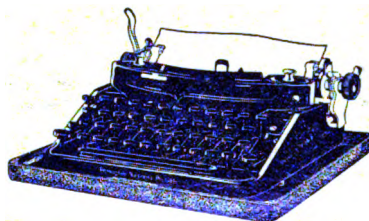
Так само тайпрайтер. Навчитися на нім писати можна за пару годин. Письмо виходить читке, ясно, і маєте копію. Лекше складати речення, лекше на тайпрайтері можна показати свою думку. Так само для старших як і для дітей тайпрайтер добра — майже не обхідна річ. А вже хто хоче провадити бизнес, писати статті, писати листи — повинен мати тайпрайтер.

Surma Book & Music Co.,

103 Ave. A,
New York, N. Y.

Telephone: Dry Dock 4-3752

КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ

О.Д.В.У. в НЮ ЙОРКУ

Отсим повідомляється Шановне Громадянство міста Нью Йорку і околиці, що заходом аматорського гуртка О.Д.В.У. під управою тов. М. Скоробогача

відограється в річницю смерти ДАНИЛИШИНА і БІЛАСА драму

ДАНИЛИШИН і БІЛАС

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 28-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1934 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО ДОМУ, 217-219 E. 6th ST., NEW YORK, N.Y.

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 8-МІЙ ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП 50 ЦЕНТІВ.

Виставою цієї штуки Відділи ОДВУ в Нью Йорку звеличають річницю смерти цих Великих Синів України.

Комітет Відділів ОДВУ в Нью Йорку.

КОРИСТАЙТЕ З ЮВІЛЕЙНОЇ ОФЕРТИ „СВОБОДИ“

ЩОБИ УМОЖЛИВИТИ ЧИТАННЯ НАШОГО ОРГАНУ ЩЕ ШИРШОМУ КРУГОВИ НАШОГО ГРОМАДЯНСТВА, АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ“ ПРОГОЛОШУЄ З ПРИВОДУ СОРОКЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА СПЕЦІАЛЬНУ ОФЕРТУ ДЛЯ ТИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЯКІ ЗАПРЕНУМЕРУЮТЬ „СВОБОДУ“ В СІЧНІ, ЛЮТИМ І БЕРЕЗНІ 1934 РОКУ. ДЛЯ ТИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ БУДЕ ЗНИЖЕНА ЦІЛОРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА З 7 ДОЛЯРІВ НА \$5, А ПІВРІЧНА З \$3.75 НА \$3.

„SVOBODA“

P. O. BOX 346

81-83 Grand St., Jersey City, N. J.

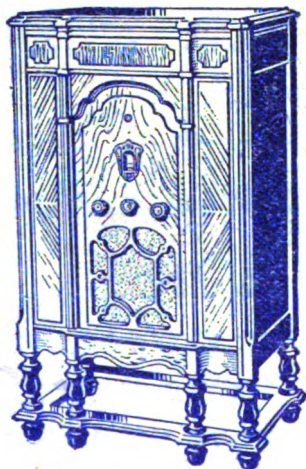
NASH BAZAAR

ALgon. 4-0658

RADIO & MUSIC

ALgon. 4-0658

151 Avenue A, New York, N. Y.

„НАШ БАЗАР“ це Українська Інституція, в котрій дістанете за готівку і на кредит різні музичні інструмента і їх частини, зачинаючи від найновішої марки Радія-комбінації, кінчаючи на Мандолінах, Гітарах, Фортепянах і т. д.

„НАШ БАЗАР“ має своїх екзам. механіків, котрі поправляють, уставляють, перевіряють всі механізми, Радія і пр.

„НАШ БАЗАР“ продає всякі вишивки, сорочки, обруси, капи, килими, покривала і машини до чищення.

„НАШ БАЗАР“ улаштує українську програму, що неділі від 9.30 до 10.15 рано на Радіо Стації W.H.O.M. 1450 Kc.

ЦЕ ЗАВЕДЕННЯ ОТВОРЕНЕ ВІД 9 РАНО ДО 10 ВЕЧЕРА.

AP 58
.45 V835
no. 16

**DO NOT REMOVE
SLIP FROM POCKET**

GENCO

3 2000 000 454 423